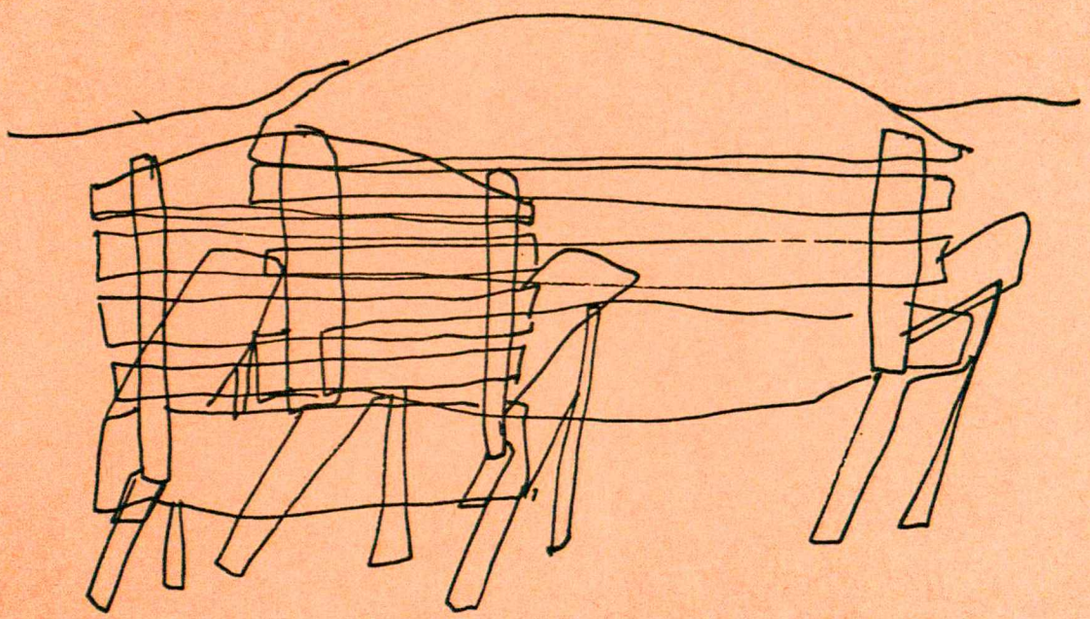

ATEITIS 9

ATEITIS

LIETUVIŲ KATALIKIŠKO JAUNIMO ŽURNALAS

1974 NOVEMBER VOL. LXIV No. 9 1974 m. lapkričio mėn. Nr. 9

TURINYS

Treji metai 257

Mūsų pasaulis 258

Ne be liudininkų — E. L. Mascall 262

Religija ir politika — Vaiva Vėbraitė 271

Saulė leidžias — Zita Babickaitė 273

Mokykla ir auklėjimas — Danutė Vaškelytė 273

Žmogaus riebumas — Jonas Prunskis 277

Septintoji giesmė — J. Sakalas 279

Anapilis — J. K. S. 280

Los Angeles — Rimas Polikaitis 281

Chicago MAS — Ofelija Barškėtytė 282

Yra paveikslas — Paulius Rajeckas 284

Brockton, Mass — Asta Baškauskaitė 283

Kodėl švietimas šviečia 285

Turinys 1974 metų 286

Nuotraukos: Jono Kuprio Kazio Razgaičio.

Iliustracijos ir viršelis: D. Stončiūtės

REDAKCIJA:

Kun. Jonas Staškevičius,
941 Dundas St., W. Toronto ,3 Ont., Canada.
Telefonas: (416) 364-7646.

REDAKCIJOS KOLEKTYVAS:

Rūta Čepaitytė, Algis Čepas, ses. Dalia Keblinskaitė, Vincas Kolyčius, Almis Kuolas, Emilija Pakštaitė, Danguolė Stončiūtė.

LAUŽYMAS:

Vytas Pranaitis.
Spaudos darbus atlieka Draugo spaustuvė Čikagoje.

ADMINISTRACIJA:

Juozas Polikaitis — ATEITIS,
7235 S. Sacramento Avenue,
Chicago, Illinois 60629
Telefonas: (312) 434-2243.

ATEITIS yra Moksleivių Ateitininkų Sąjungos leidinys. Prenumerata metams JAV ir Kanadoje $7.00, susipažinimui prenumerata $5.00, garbės prenumerata $15.00, visur kitur laisvame pasaulyje $5.00.

ATEITIS — The Lithuanian Catholic Youth Magazine. Published monthly, except July and August, by the Lithuanian Catholic Youth Association. Business address: 7235 South Sacramento Avenue, Chicago, Illinois 60629. Yearly subscription in the US and Canada $7.00. Single copy $1.00. Second class postage paid at Chicago, Illinois.

TREJI METAI

Jau treji metai prabėgo nuo to laiko, kai ATEITIES redakcija persikėlė Torontan. Darbo buvo imtasi entuziastiškai, tačiau vien entuziazmo neužtenka. Teko susidurti su tikrove, kuri dažnai atnešdavo ir liūdnesnių valandėlių. Turbūt dvi didžiausios problemos per visą tą laiką buvo: perdidelis redakcijos nuotolis nuo spaustuvės Čikagoje ir medžiagos stoka.

Dabar su džiaugsmu perduodame ATEITIES redagavimą naujam kolektyvui, vadovaujamam prityrusio redaktoriaus kun. dr. Kęstučio Trimako. (Jis eilę metų redagavo LAIŠKUS LIETUVIAMS). Linkime naujajai redakcijai bei spausdintajam ateitininkiško jaunimo žodžiui nepaprastos sėkmės ir Dievo palaimos.

Torontiškė ATEITIES redakcija

LIETUVOS
NACIONALINĖ
M. MAŽVYDO
BIBLIOTEKA

Jei Dievas yra miręs, tuo pačiu yra miręs ir žmogus. Taip išsireiškė pop. Paulius VI, kalbėdamas Šv. Petro bazilikoje audiencijos metu. Dievas yra visos gyvybės šaltinis. Jei užgestų saulė, kas apšviestų žemę? Jei Dievas apleistų žmogų, kaip galėtų žmogus egzistuoti? Kiekvienas, kuris manosi marinąs Dievą, iš tikro marina save.

Komunistinėje Kinijoje vedama kova prieš religiją ir konfucionizmą bus nesėkminga, nes ji tik dar labiau stiprina žmonėse glūdintį tikėjimą. Tai pareiškė kardinolas Yu-Pin, kai Raudonosios Kinijos atstovams pareikalavus, nuo Jungtinių Tautų rūmų sienos buvo nuimtas kinų mintytojo Konfucijaus išsireiškimas. Kardinolas paaiškino, kad komunistai, puldami Konfucijų, krašto žmones tik dar geriau supažindina su jo mokslu bei išmintim, lygiai kaip puldami religiją —supažindina žmones su tikėjimu į antgamtę.

Aleksandras Solženicinas kreipėsi į visus rusų ortodoksų vadovus užsienyje, kviesdamas juos vienybėn. Šiuo metu rusai ortodoksai užsienyje yra suskilę į dvi pagrindines grupes: "Rusų Ortodoksų Bendriją už Rusijos ribų" ir "Ortodoksų Bendriją Amerikoje". Rusų Ortodoksų Bendrija už Rusijos ribų, kuri turi apie 50,000 narių, buvo suorganizuota pabėgėlių nuo komunistinės revoliucijos. Ši Bendrija nepripažįsta Maskvos patriarcho vadovaujamos Bendrijos Rusijoje ir save laiko vieninteles autentiška Rusų Ortodoksų Bendrija. Orotodoksų Bendrija Amerikoje turi apie milijoną narių ir buvo įkurta dar caro laikais Amerikoje. Ji pripažįsta Maskvos patriarcho valdomą Bendriją Rusijoje ir savo kilmę kildina iš jos, tačiau save laiko visiškai savarankiška ir nepriklausančia Maskvos patriarchui. Šią jos nepriklausomybę pripažino ir Maskvos patriarchas 1970 m. Nors pats Solženicinas yra kritikavęs Maskvos patriarchą, tačiau jis pasisako prieš visus tuos, kurie nenori pripažinti gyvuojančios Ortodoksų Bendrijos Rusijoje. Jis kviečia abidvi ortodoksų grupes užsienyje susijungti į vieną Bendriją, nes išorinė priespauda ir persekiojimai, anot jo, tiek daug žalos Bendrijai nepadaro, kiek vykstąs skaldymasis pačios Bendrijos viduje. Jis sutinka su pabėgėlių nuo komunistinės revoliucijos nuomone, kad Ortodoksų Bendrijos Rusijoje vadovai jau nuo 1927 m. yra padarę visą eilę nedovanotinų kompromisų komunistiniam režimui, tačiau už tai negalima kaltinti bei pasmerkti visus ten esančius Bendrijos narius bei jos kunigus, kurie sąžiningai tikėjimą skleidžia ir juo gyvena.

Laisvosios Kinijos Jaunųjų Krikščionių Darbininkų Draugija nutraukė visus ryšius su tarptautiniu to paties vardo vietos nėra.

netu, kai pastarasis pareikalavo, kad iš savo pavadinimo kiniečiai išmestų žodį "Kinija", nes Taivanas nesanti Kinija. Kinietiškojo padalinio pirmininkė Theresa Li parašė tarptautinei vadovybei laišką, kuriame sako, kad kinų krikščioniškasis jaunimas yra labai nuliūdintas šiuo Tarptautinio Jaunųjų Krikščionių Darbininkų Sąjūdžio pasidavimu Komunistinės Kinijos įtakai. Ji taipgi pabrėžė, kad Komunistinėje Kinijoje, kuriai šis tarptautinis sąjūdis nori suteikti teisėtosios Kinijos vardą, nei tikėjimui, nei tokiai organizacijai

Dominikonų vienuolijos generolas kun. Vincent de Couesnongle OP pranešė, kad vienuolijos atstovų suvažiavime padarytas naujas nutarimas, pagal kurį naujas vienuolijos generolas bus renkamas ne kas 12 metų, kaip iki šiolei, bet kas 9 metai.

Pietų Korėjos protestantai prisijungė prie tenykščių katalikų, protestuojančių prieš dabartinio prezidento Park Chung Hee valdžią. Valdžia pastaruoju metu yra kalėjimu nubaudusi katalikų vyskupą Daniel Tji Hak Soun už prezidento priešininkų palaikymą.

Kun. Tran Huu Thanh, 59 m., eilę metų dėstęs P. Vietnamo kariams psichologinį kovos metodą prieš komunistus, apkaltino P. Vietnamo prezidentą Nguyen Van Thieu korupcija.

Saigono vyskupas ir eilė katalikų šiam kaltinimui pritaria. Pats prezidentas irgi yra katalikas, susilaukęs kritikos iš savųjų tarpo. Jis specialioje televizijos programoje paneigė daromuosius kaltinimus ir pareiškė atsistatydinsiąs, jei dauguma gyventojų ir kariuomenė rodys juo nepasitikėjimą.

Visi kunigai atvykstantieji Romon 1975 Šventaisiais Metais turės automatiškai teisę klausyti išpažintis Romos vyskupijoje. Be to, turės teisę atleisti visas cenzūras, normaliai rezervuojamas vietos vyskupams. Tai pranešė Romos vyskupijos vikarijatas.

Šv. Bonaventūros 700 metų mirties sukaktį Vatikanas atžymėjo išleisdamas tris pašto ženklus. Vienas vaizduoja Šv. Bonaventūros gimtinę — Bagnoregio, antrasis — "gyvybės medį", o trečiasis —patį Bonaventūrą, kuris buvo Albano vyskupu, kardinolu ir pranciškonų ordino generolu.

"Chesterton Review" — tai naujas žurnalas, kuris pradėjo eiti Kanadoje. Jį redaguoja kun. J. Ian Boyd CSB, dėstytojas St. Thomas Moore Kolegijoje, Saskatoon mieste. Žurnalas yra skirtas garsiojo anglų katalikų rašytojo G. K. Chesterton raštų studijoms.

National Catholic Register, JAV išeinąs savaitraštis, paskelbė, kad konvertitų į katalikus skaičius JAV yra sumažėjęs. Praeitais metais buvę tik 79,000 konvertitų, o prieš 10 metų būdavo net po 127,000 per metus. Įdomu, kad tose vietovėse, kur yra labai didelis nuošimtis katalikų, konvertitų skaičius yra labai mažas, o tose vietovėse kur katalikų nuošimtis mažas — konvertitų skaičius didelis.

Ketvirtasis pasaulio vyskupų sinodas Vatikane pirmojoje dalyje svarstė Evangelijos skelbimo uždavinį šio meto pasaulyje. Iš viso buvo 88 kalbėtojai bendruose posėdžiuose, o 20 sinodo atstovų pateikė savo mintis raštu. Š. Amerikos ir Europos atstovai daugiausia rodė susirūpinimą Bendrijos nepajėgumu pasiekti savo tikinčiuosius, kurie tik vardu yra katalikai. Afrikos ir Azijos atstovai buvo susirūpinę tautiniu-kultūriniu religijos elementu, kad religija jų kraštuose neatrodytų europietiško kolonializmo liekana. Po pirmųjų dienų bendrų diskusijų sinodo salėje, sinodo nariai išsiskirstė tolimesnėms diskusijoms į tautinius — kalbinius vienetus, kad būtų galima geriau išsiaiškinti ir išryškinti visa tai kas buvo bendrai kalbėta. Tos kalbinės grupės pašventė savo laiką šioms pagrindinėms sritims: 1) vidinis gyvenimas, mąstymas ir atsivertimas; 2) vietinė Bendrija ir vietinės problemos; 3) mažųjų bendruomenių reikšmė; 4) populiarusis religiškumas ir religiškumo bei religinių vertybių troškulio išraiškos moderniame pasaulyje; 5) sielovadinis rūpestis atšalusiais katalikais; 6) pokalbis Evangelijos skleidimo šviesoje su kitais krikščionimis, pagonimis ir netikinčiaisiais (jų tarpe ir komunistais); 7) žmogiškoji laisvė: kur rūpestis visiška asmens laisve sutampa su žmogaus rūpesčiu savuoju išganymu; 8) jaunimo evangelizavimas; 9) įjungimas apaštalaviman darbininkų, intelektualų, politikų ir būsimų politinių bei valstybės vadovų; 10) evangelizavime pabrėžimas pagrindinių asmens teisių, kurios apima religinę laisvę, sąžinės laisvę ir pilietinius veiksmus. Popiežius dalyvavo beveik visose bendrose diskusijose.

Antrojoje sinodo dalyje diskusijos apėmė visą eilę sričių. Kard. Joseph Malula iš Zairijos pasiūlė vėl persvarstyti klausimą apie šventinimą vedusių vyrų kunigais lotynų apeigose, kuris buvo atmestas sinodo 1971 metais. Pasiūlymui pritarė savo kalba ir kitas afrikietis — arkiv. Bernard Yago iš Ivory Coast, paminėdamas, kad yra daug dideliais nuotoliais atskirtų ir išbarstytų katalikiškų bendruomenių, kurių katechetai galėtų būti įšventinti kunigais ir tikinčiuosius ne tik mokytų tikėjimo tiesų, bet ir sakramentiniai aptarnautų. Australijos arkiv. Thomas Cahill iškėlė reikalą aiškesnių Bendrijos pasisakymų teologiniuose klausimuose, nes dabar esą pilna pasimetimo žmonese, kurie nebežino ko klausyti. Tam pritarė savo kalboje vysk. Janez Jenko iš Slovėnijos, aiškindamas, kad vaistininkas gali su vaistais eksperimentuoti laboratorijoje, bet negali jų publikai pardavinėti, kol jie nėra valdžios patvirtinti. Teologai gi savo eksperimentus jau dabar viešai pardavinėją be jokių užtvirtinimų ar jie sveiki ar ne. Šioms mintims pritarė ir armėnų patriarchas Petras XVI Batanian iš Kilikijos. Kard. Josip Slipyj, ilgametis komunistų kalinys, kvietė sinodą pakelti savo balsą prieš religinį persekiojimą visur, įskaitant ir sovietų užimtus kraštus. Tą mintį išreiškė ir kard. Stefan Wyszynski, pastebėdamas, kad Bendrija turi palaikyti ir remti tuos, kurie yra persekiojami dėl savo pagrindinės žmogiškosios teisės — religinės laisvės troškimo. Jis pabrėžė, kad sinodas turėtų atkreipti ypatingą dėmesį į tam tikrų vasltybių bei valdžių skleidžiamą ateistinę propagandą prievarta, jėga, įstatymais bei pinigais, kurie galėtų būti sunaudojami bendrajam žmonių gėriui. Arkiv. John Šuinn iš JAV ir kard. Bernard Alfrink iš Olandijos išreiškė rūpestį, kad jų jaunimo jau nebepasiekia Kristaus mokslas. Jaunimą žavi linksmumas, meilė, nuoširdumas, kantrybė ir tolerancija, proto atvirumas, noras išklausyti, užuojauta, rūpestin-

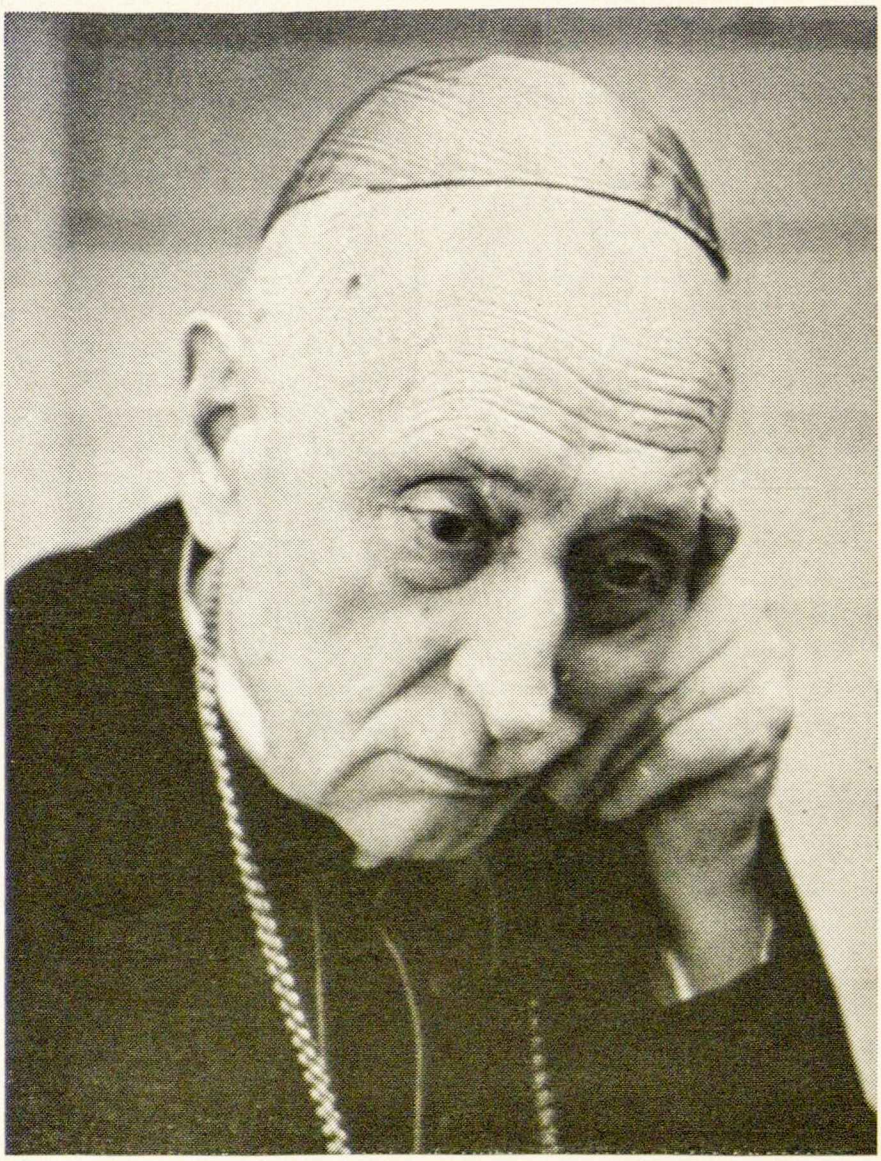

gumas ir paprastumas. Šių dalykų dažnai trūksta kuniguose ir todėl jie neįstengia prie savęs pritraukti jaunimo, o tik jį atstumia. Arkiv. Šuinn pabrėžė, kad jaunimas dažniausiai mato kunigą tik Mišių metu. Jeigu jie neturi galimybės pamatyti jį kitokiose aplinkybėse ir patirti jo šaltumą, jie lengvai ir nuo tikėjimo atšala. Arkiv. Alfonso Morapeli iš Afrikos savo kalboje iškėlė moterų svarbą. Jos esą visada buvusios nepamainoma jėga Bendrijos gyvenime ir jų vaidmuo ateityje turėtų būti praplėstas. Vysk. Paul Verschyren iš Suomijos pritarė šioms mintims ir pasiūlė, kad moterų vaidmuo Bendrijoje būtų persvarstytas ir kad tam tikros tarnybos Bendrijoje būtų joms prieinamos, kaip pvz. tarnavimas Mišiose ir skaitymai Šventraščio ištraukų Mišių metu. Vis dėlto du Afrikos vyskupai, Caesar Gatimu ir Anthyme Bayala, pasisakė prieš bet kokių moterims pareigų suteikimą Bendrijoje. Afrikietis kard. Maurice Otunga buvo pirmasis, kuris palietė gimimų kontrolės klausimą ir pasisakė prieš bet kokį dirbtiną kontroliavimą. Daugumas Afrikos vyskupų išreiškė norą, kad Vatikano diplomatinis korpusas būtų dar labiau sutarptautintas, nes dar per daug esą italų. Šį reikalą ypatingai kėlė vysk. James Sagu iš Tanzanijos. Vengrijos arkiv. Jozsef Ijjas pranešė, kad jį tik painformavęs komunistinės Vengrijos ambasadorius Italijai, jog valdžia leis Vengrijoje vaikus kunigams katechizuoti po du kartu per savaitę šventovese ar liturginem apeigom skirtose kitose vietose. Belgijos kard. Joseph Suenens prašė sinodą pasvarstyti Krikšto ir Sutvirtinimo pažadų atnaujinimo ceremonijų įvedimo galimybę. Pasibaigus bendrosioms diskusijoms bei pastaboms, vyskupai išsiskirstė vėl į kalbines diskusijų grupes. Jie bandys praktiškai aptarti ir numatyti gaires savo iškeltoms mintims bendrose diskusijose. Tas visas mintis kard. Karol Wojtyla susumavo į 5 temas: 1) Bendrijos prisitaikymas prie vietos kultūrinių papročių; 2) paspartinimas pokalbių su dižiųjų nekrikščioniškų religijų atstovais; 3) teisingas ryšys tarp žmogaus medžiaginio išsilaisvinimo ir evangelizavimo; 4) Bendrijos uždaviniai sekuliarizuotame pramoniniame Vakarų pasaulyje; 5) Bendrijos uždavinys sistematiniai vykdomo ateizmo atžvilgiu tam tikrose šio meto žmonių bendruomenėse.

Krikščionybė Rusijoje ir jos užimtuose kraštuose labai sparčiai stiprėja ir auga, pasak anglikonų kun. Michael Bourdeaux, kuris yra 1970 m. įsteigto Religijos ir Komunizmo Studijų Centro pirmininkas Londone, Anglijoje, Jis tvirtina, kad Sovietų užimtuose kraštuose krikščioniškasis tikėjimas užima kur kas svarbesnę moralinę poziciją dabar nei bet kada po 1917 m. revoliucijos. Jis pats yra Maskvoje studijavęs ir turi ryšių su įvairiais sovietų kraštų žmonėmis, o Centro bendradarbiai taipgi renka įvairias informacijas iš religinių šaltinių, ateistinių žurnalų, sovietinių laikraščių, komunistinės valdžios direktyvų, protesto laiškų ir Rusijos lankytojų įspūdžių. Nors Rusijoje religiniai veiksmai apibrėžti švento-

vių sienomis ir draudimais skleisti religinę propagandą, nors neleidžiama religijai nei spauda, nei radijas, nei televizija, nei katechizmo mokymas vaikams, o prasižengiantieji baudžiami didelėmis pabaudomis — religinis atgimimas Rusijoje nesustabdomai plinta. Mat geležinė uždanga Dievo sulaikyti negalinti. Šis atgimimas nesiremia grynai pogrindžiu, nes ir viešosios Ortodoksų Bendrijos kunigai bei tikintieji laimi didžiausius būrius savo tautiečių krikščionybei. Ypatingai, tačiau, Rusijoje plinta baptistai. Kiekviena vietinė krikščioniška Bendrija, kad galėtų viešai egzistuoti, turi būti oficialiai registruota valdžios. Pagal įstatymus registracijai reikia prie prašymo pridėti 20 parašų. Bet valdžia paprastai nekreipia dėmesio į tokius prašymus ir todėl daugelis krikščioniškų bendruomenių veikia neoficialiai. Pvz. Novosibirske oficialiai yra registruotos tik dvi baptistų parapijos, tačiau neregistruotų yra net 77. Kai stalinistinis režimas trėmė dvasininkus į Sibirą, komunistinė valdžia iš tikro nesąmoningai apmokėjo kelionės bilietus krikščionybės misijonieriams i plačiuosius Rusijos plotus. Šiandien nėra nei vienos vietovės kur nebūtų klestinčio krikščionybės centro. Nors dabartinis krikščionybės persekiojimas nebėra toks kaip prie Stalino ir paskutiniųjų 12 metų laikotarpyje vos apie 12 asmenų buvo nubausti mirtimi dėl tikėjimo ir 3.000 įkalintų. Persekiojimas vyksta gana žiaurus ir dabar. Sovietinė valdžia dėl to nesibaimina, nes jaučia, kad pasaulio opinijos priekaištas dėl dvasininkų persekiojimo yra kur kas mažesnis negu dėl rašytojų, mokslininku bei menininkų. Kun. Bourdeaux tikisi, kad jo vadovaujamasis Centras kaip tik ir pajėgs tą pasaulio opiniją atkreipti į kenčiančią Tikinčiųjų Bendriją Sovietų Sąjungoje ir kituose komunistų užimtuose kraštuose.

Sirijos krikščioniškųjų Bendrijų vadovai išreiškė savo solidarumą su melchitų apeigų katalikų arkiv. Ilarion Capucci kuris buvo Izraelio valdžios suimtas ir dabar teisiamas už ginklų gabenimą palestiniečiams arabams. Šių dvasininkų bendras pareiškimas buvo paskelbtas melchitų apeigų katalikų eksarchato esančio JAV-se. Po pareiškimu pasirašė: Antiocho melchitų apeigų katalikų arkiv. Georges Chelnot, Antiocho sirų ortodoksų patriarchas Jakoub III, Antiocho graikų ortodoksų patriarchas Elias IV, armėnų apeigų katalikių patriarchališkasis vikaras arkiv. Paul Coussa ir maronitų apeigų katalikų atstovas bei armėnų Apaštališkosios Bendrijos atstovas. Jie pareiškė, kad arkiv. Capucci turėjo pilną teisę pasisakyti ir veikti prieš nelegalų savo krašto okupantą. Jie taipgi pareiškė, kad Izraelio teismas pagal tarptautines teises nėra kompetetingas spręsti arkiv. Capucci veiksmų legalumą ar nelegalumą. Iš savo pusės jie pridūrė, kad teisiamasis arkivyskupas savo veiksmais yra įrodes, jog yra sąžiningas savo žmonių ganytojas, ginąs tikinčiųjų religinius bei tautinius isitikinimus, ir todėl vertas pagarbos.

Kard. Jozsef Mindszenty savo knygoje "Memoirs", kuri anglų kalba išleista MacMillan Publishing kompanijos lapkričio 25 dieną, pasisako, jog pasijuto visiškas tremtinys, kai Vatikanas šių metų pradžioje atėmė iš jo Esztergom arkivyskupiją. Šis jo kartus nusivylimas Vatikanu ir užbaigia jo autobiografinę knygą. Jis knygoje pamini, kad gal būt knygos išleidimas bus prisidėjęs prie jo atstatymo nuo Esztergom arkivyskupo ir Vengrijos primo pareigų. Aprašydamas sąlygas, kurias Vatikanas jam statė, skatindamas jį vykti iš JAV ambasados Vengrijoje i Vakarus, jis mini, jog ketvirtoji sąlyga lietė dabar išleidžiamą knygą. Jam buvo įsakyta niekam apie savo pergyvenimus nepasakoti ir nieko nespausdinti, o rankraščius atiduoti Šventajam Sostui, kuris išleis tuos atsiminimus atitinkamu metu. Vis dėlto atkaklusis Bendrijos vyras, kuris buvo kalintas ir nacių ir komunistų, atsisakė priimti šią Vatikano sąlygą. Jis apleido Vengriją 1971 m. rugsėjo 29 dieną nepatenkintas savo išvykimų, bet neatidavęs savo teisės pasakyti tiesą.

NE BE LIUDININKŲ

E. L. Mascall

Viename laikraštyje pasirodė žinutė, kad misionierius Ramiojo vandenyno salose greičiausia jau yra išvirtas ir suvalgytas, nes "polineziečių tarpe dabar reiškiasi stiprokas religinių papročių atgimimas". G. K. Chesterton, tos žinutės įkvėptas parašė šį eilėraštuką:

> It was Isaiah Bunter
> Who sailed to the world's end,
> And spread religion in a way
> That he did not intend.
>
> He gave, if not the gosple-feast,
> At least a ritual meal;
> And in a highly painful sense
> He was devoured with zeal.

To eilėraščio gal pakaks mums priminti, kad religija gali turėti įvairių formų, kurios ne visos yra užgirtinos. Prašoktami primityviųjų polineziečių kultūrinį lygį, galime prisiminti, kad labai išsivysčiusi Meksikos aztekų kultūra, kuri dar gyvavo kai Amerika buvo europiečių atrasta 15 šimtmetyje, irgi buvo apgaubta pasibaisėtino kulto šešėliu — žmonių aukojimu. Per visą istoriją iki pat šios dienos pastebimi raganavimai bei šėtono garbinimai gali pilnai pakeisti bet kokį dar užsilikusį norą laikyti visas religijas vienodomis ir vienodai geromis ar blogomis. Iš kitos pusės, būtų nesąmonė tvirtinti, kad didžiosios pasaulio nekrikščioniškos religijos yra pilnos vien nesąmonių ir klaidų, remiantis tuo, kad malonė ir tiesa atėjo per Jėzų Kristų ir kas nėra kilę iš tikėjimo į Jį — tai nuodėmė. Šv. Paulius, tuo metu kai prašė pagonis klausytojus grįžtis nuo tuštybių į gyvąjį Dievą, aiškino jiems, kad kiekvienai tautai Dievas paliko savo liudininkus. Ir pastaraisiais metais, kai Azijos religijos — žydų, islamo, indų, budistų, Konfucijaus ir t. t. — vis giliau yra išstudijuojamos, galima vis geriau šį bendrą teigimą — kad nei vienos tautos Dievas nepaliko be savo liudininkų — išryškinti ir tinkamiau bei konstruktyviau prie tų religijų artintis.

Todėl dabar jūsų prašysiu pasvarstyti šį klausimą: kokia turėtų būti krikščionies laikysena kitų didžiųjų religijų atžvilgiu? Pirmiausia, neturime manyti, kad vien dėl to, jog Dievas pilnai ir nepaprastai atsiskleidė Jėzuje Kristuje, tai jokio Dievo pažinimo negalima rasti už krikščionybės ribų. Arba, kad Dievas nėra laisvas save apreikšti ten kur Jis nori ir tokiu būdu, koks Jam atrodo tinkamesnis. Jei mes galime atrasti kai kuriose indų ar mahometonų šakose įsitikinimus, kuriuos atpažįstame kaip teisingus, turėtume tuo tik džiaugtis. Ir jeigu pastebėtume, jog pamaldūs indai ir mahometonai yra klusnesni ir vientisiškesni jiems atskleistosios šviesos kelyje negu mes, kurie sekame savąjį — turime tai priimti dėkingu džiaugsmu. Mes negalime nei tos jų šviesos niekinti, nei ja piktintis. Kas yra svarbiausia, žvelgiant į nekrikščioniškas religijas —tai stengtis nuoširdžiai suprasti ką iš tikro jos moko ir žiūrėti kaip jos rišasi su krikščionybės mokslu. Mums nereikia baimintis, kad tai darydami statysime pavojun krikščionybės nepaprastumą. Visai priešingai, taip elgdamiesi mes aiškiau

įžvelgsime visa tai kuo krikščionybė yra išskirtina. Šv. Augustinas kaip tik taip pasielgė su savo laikotarpio neoplatonine filosofija. Ta filosofija tikėjo būties trilypumu: kad ji susidedanti iš "Vieno", Minties" ir "Pasaulio Sielos". Šv. Augustinui atrodė, kad šie trys elementai buvo beveik tas pats kaip krikščioniškosios Trejybės Tėvas, Sūnus ir Šventoji Dvasia. "Ten aš įskaitau", jis rašė komentuodamas neoplatoniškus raštus, "ne pačiuose žodžiuose, bet pačiame tiksle įvairiais būdais patvirtinimą, jog pradžioje buvo Žodis, ir Žodis buvo pas Dievą, ir Žodis buvo Dievas..." Ir taip jis komentuoja visas eilutes, kuriose Šv. Jonas nusako Žodžio gyvenimą su Tėvu amžinybėje ir sukūrimą pasaulio per Žodį laike. Tada jis prieina prie vietos: "Jis atėjo pas savuosius, bet savieji Jo nepriėmė... to aš tuose raštuose neįskaitau". Ir vėl: "Įskaitau, kad Žodis - Dievas gimė ne iš kūno, ne iš kraujo, ne iš vyro ir ne iš kūno valios, bet iš Dievo. Tačiau, kad Žodis tapo kūnu ir gyveno tarpe mūsų — ten neįskaitau".[1] Taigi, kai randame indų Vedantoj, jog Bramanas — aukščiausioji būtybė — yra "Būtis, Sąmonė, Džiaugsmas", galėtume ten įžiūrėti bent aušrą mums atskleistosios paslapties, kad Dievas yra Trejybė, nes tik trys žodžiai pusėtinai atitinka savybes, kurias krikščionys teologai priskiria Tėvui, Sūnui ir Šventajai Dvasiai. Bet kad "Sąmonė" tapo kūnu, ta prasme, kuria krikščionybė tiki jog Sūnus priėmė žmogystę į save — to mes ten neįskaitome. Žydų ir islamo religijos tiki į visiškai gamtą prašokantį Dievą, bet pati mintis, kad Dievas galėtų tapti žmogumi, jiems atrodo visiška nesąmonė ir net piktžodžiavimas. Daugelis indų religijos rūšių, iš kitos pusės, tiki į įsikūnijimą ir persikūnijimą (reinkarnaciją), tačiau Dievas, kurį jie tiki, yra iš tikro lygus žmogui arba pasauliui. Tikrai nepaprastas ir sukrečiantis krikščionybės mokslas, kad Jėzus iš Nazareto, Dievas — kuris yra visu kuo pilnas savyje ir kuris sukūrė visatą grynos meilės veiksmu — dėl mūsų, žmonių, ir mūsų išganymo priėmė kūrinio prigimtį ir pats tapo žmogumi.

Ir vien dėl to, kad krikščionybė tiki, jog Dievas yra visatos kūrėjas ir išgelbėtojas, turi tuo pačiu tvirtinti, jog kiekviena tiesos dalelė, kuri yra užtinkama žmonijos religijose, paeina iš to paties Dievo ir todėl neturi būti niekinama, bet priimama. Mes neturėtume stebėtis, o tiktai gėdytis, jei kai kurie žymūs indų ar islamo religijų asmenys parodo gilesnę įžvalgą jiems apreikštose tiesos atplaišėlėse, negu mes, krikščionys, priėmę pilnai apreikštąją tiesą. Nes pilnai įsiskverbti į pačią gilumą tiesos apie Dievą neužtenka to, kad mums ta tiesa yra duota. Reikia ją mylėti, jos laikytis ir ja gyventi. O jei Kristus yra išgelbėtojas ir atbaigėjas visos žmonijos, Kristaus lobių pilnatvės atsiskleidimas reikalauja visokių žmonijos įžvalgų, galimybių bei savybių pasireiškimo — ne tik tos vienos kultūros, kuriai mes priklausom. Jei taip yra — Kristaus apsireiškimas žmogaus mintyse bei gyvenime reikalauja, kad visos pasaulio rasės prisidėtų. Todėl savaime kyla klausimas: ką Dievas daro religijose, kurios nėra priėmę Kristų? Jei krikščionybė vėliau į savo eiles įrikiuotų indų ir islamo religijų žmones, ar neturėtume tada pripažinti, kad Dievas jau anksčiau juos ruošė tam priėmimui ir kad juos žiedė specialiems įnašams ateities krikščionijoje? Aš norėčiau labai rekomenduoti jums mažytę knygelę, parašytą kun. dr. Raimond Panikkar. Kodėl jo knygutė "The Unknown Christ of Hinduism" yra taip vertinga? Todėl kad ji tvirtina — nors labai įdomu tyrinėti panašumus ir skirtumus tarp krikščionybės ir indų tikėjimo tiesų — kad pagrindinis klausimas, ties kuriuo turime apsistoti, yra: "Ką Kristus daro indų tikėjime?" Jis net taip toli nueina, kad rašo: "Geras ir nuoširdus indų religijos asmuo yra išgelbstimas Kristaus, o ne indų religijos,

bet per tos religijos sakramentą: per moralės mokslą ir teisingą gyvenimą, per paslaptį, kuri į jį ateina indų religijos mokslu. Tai yra beveik tas pats kaip sakyti, kad indų religija turi savo vietą visuotiniame Dievo išganymo darbe.[2] Panašius sprendimus mes turime padaryti ir apie kitas didžiąsias religijas: islamo, budistų, Konfucijaus, taoistų ir t. t., visad prisimindami, jog žydų religija užima savo specialią vietą, nes ji tą išskirtiną padėtį turi kaip lopšys, kuriame gimė krikščionybė.

Šis Kristaus atperkančio ir atbaigiančio darbo universalumas buvo labai puikiai išreikštas dokumente apie Bendriją, išleistame II Vatikano Santarybos 1964 m. lapkričio mėnesį:

"Pirmąją vietą čia užima toji tauta, kuriai buvo duotas testamentas ir pažadai, iš kurios kūno keliu gimė Kristus (plg. Rom. 9, 4-5); savo išrinkimu didžiai brangi tauta dėl protėvių, nes Dievas nesigaili duotųjų dovanų ir pašaukimo (plg. Rom. 11, 28-29). Išganymo planas apima ir išpažįstančiuosius Kūrėją, visų pirma mahometonus, kurie skelbia tikį kaip Abraomas ir drauge su mumis garbina vieną, gailestingą Dievą, paskutiniąją dieną ateisiantį teisti žmonių. Net ir nuo tų, kurie šešėliuose ir atvaizduose ieško nežinomo Dievo, tas Dievas nėra toli, nes visiems jis teikia gyvastį, dvasią bei visa kita (plg. Apd. 17, 25-28) ir, kaip Gelbėtojas, nori išganyti visus žmones (plg. I Tim. 2, 4).

Iš tikrųjų kas be savo kaltės nepripažįsta Kristaus Evangelijos ir jo Bendrijos, bet nuoširdžiai ieško Dievo ir, veikiamas malonės, stengiasi darbais vykdyti jo valią, kaip ją diktuoja sąžinės balsas, tas gali pasiekti amžinąjį išganymą. Dieviškoji apvaizda neatsisako teikti išganymui reikalingų priemonių tiems, kurie, nebūdami dėl to kalti, Dievo tiesiogiai nepripažįsta, tačiau stengiasi, ne be jo malonės, eiti tikruoju gyvenimo keliu.[3]

Vis dėlto, dekretas du kart aštriai ir išganingai įspėja: pirma, kad už Bendrijos ribų žmonės per lengvai gali neatsiliepti dieviškajai malonei, puldami arba blogin arba neviltin; ir antra, kad Bendrijos ribose esantieji gali per lengvai nepasinaudoti gautąja malone ir pakliūti žiauresnian teisman.[4]

Apie visa tai kalbėdamas aš prašau, kad šiuo metu žvelgtumėte į pasaulio didžiąsias religijas bei jų kultūras ta pačia

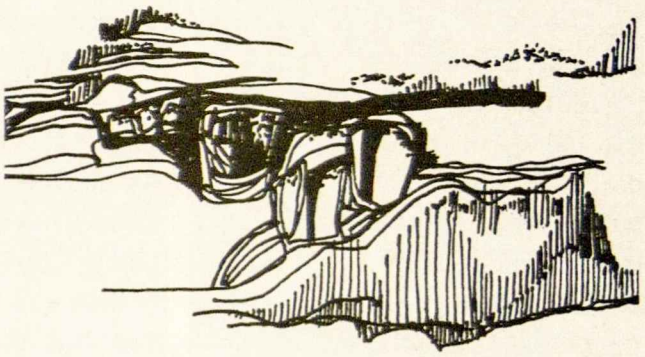

dvasia, kuria pirmųjų amžių Bendrija žvelgė į savo laikotarpio religijas bei kultūras. Jos žvilgsnis buvo kritiškas. Ji pilnai juto pavojus, krikštydama Graikijos bei Romos mintis ir pažiūras. Iš tikro Bendrijos kova su herezijomis, kaip agnosticizmas ir arianizmas, tai puikiai patvirtina. Be abejo, indų ir islamo religijų mintys bei pažiūros — kai Dievo pramatytu laiku įsijungs į Bendriją — pagimdys, šalia gerų grūdų derliaus, naujų ir gal net atsparesnių herezijų krūvą. Tačiau svarbu yra tai, jog nekintantis tikėjimas nuolat reiš-

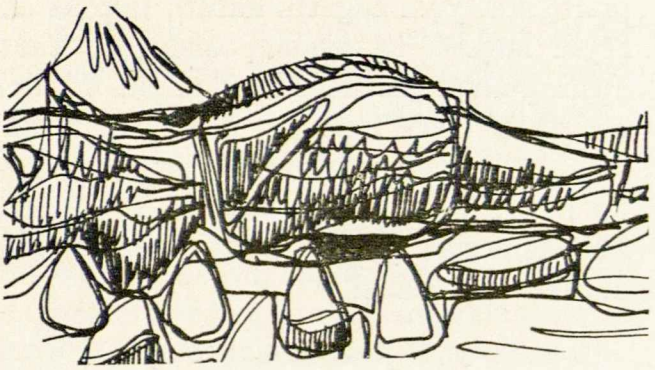

kiasi besikeičiančiomis formomis. Ir jeigu norima sėkmingai tikėjimą perduoti, formos turi būti paimtos iš to meto pasaulio mintijimo bei pažiūrų reiškimo būdo. Du kart savo istorijoje Bendrija atliko šią užduotį nepaprastai sėkmingai: kai ji apkrikštijo pirmaisiais penkeriais šimtmečiais platoniškąją mintį; ir kai ji krikštijo aristotelines mintis tryliktajame šimtmetyje. Perėjimas iš vieno mintijimo į kitą nepasirodė esąs sunkus, nežiūrint laikinų įtarimų bei ginčų, nes abu šie mintijimai turėjo daug ką bendra; ir pasiliekantis

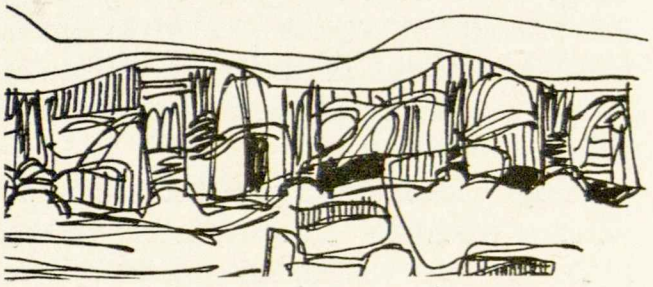

šių laimėjimų paminklas — Šv. Tomo Akviniečio raštai. Priimdama naujas įžvalgas, Bendrija prarado šiek-tiek, bet nedaug seno. Kur kas sunkiau jai buvo su trečiuoju kultūriniu pasikeitimu, kuris atsirado septynioliktame šimtmetyje staigiu empirinių mokslų metodo gimimu. Pasikeitimas buvo per staigus ir Bendrija buvo pati nusilpninta ir varginama skizmų. Mes šiandieną gyvename tais nepasisekimo vaisiais su kelių šimtmečių neatlikto darbo našta. Be to — ir tai yra dalykas, kurį kai kurie mūsų dienų reinterpretatoriai pakankamai nesupranta — radikaliai sekuliaristinės pažiūros, kurias mūsų vakarietiškoji civilizacija įgijo, yra daug sunkiau apkrištijamos kaip senojo pasaulio, nes pastarasis buvo pagrindinai religiškas, nors dažnai išsigimusia prasme, o mūsasis — nebėra religiškas.

Šiandieną mums yra daug sunkiau negu krikščionims praeityje pateikti tikėjimą savo laikotarpio pasauliui ir įausti savojo laikotarpio kultūrą tikėjiman. Žinoma, dėl to nereikia visiškai nusivilti, bet reikia į padėtį žiūrėti labai realiai.

Na, bet aš nuklydau nuo savo pagrindinės temos: krikščionybės laikysena kitų didžiųjų pasaulio religijų atžvilgiu. Kas bus naudojama pritaikant krikščionybės rūbą Azijai ir Afrikai— negalime iki smulkmenų pramatyti, lygiai kaip Šv. Paulius negalėjo pramatyti nei Šv. Irenėjaus "Apologijos", nei Šv. Tomo Akviniečio "Summa Theologiae". Pagrindinė šios užduoties našta turės būti nešama ne europiečių ar amerikiečių krikščionių, bandančių suprasti indų ar islamo religijas, bet iš indų ir islamo religijų kilusių krikščionių, kurie pilnai bus perpratę krikščionybės esmę. Štai kur dr. Panikkar knyga yra labai naudinga. Žinoma, tai nereiškia, kad didieji europietiškos krikščionybės atsiekimai neturės dėmesio vertų pamokų; jie turi daug ir ne vien tik perspėjančio pobūdžio. Tokie monumentaliniai krikščioniškojo proto atsiekimai, kaip Šv. Augustino "De Civitate Dei" arba Šv. Tomo "Summa", negali būti nusviesti šalin kaip nenaudingi ar varginą dalykai. Tačiau negalima jų ir vien pažodžiui pateikti Azijos kalbomis kalbantiems, kaip kokį kompresą. Mūsų problemos ir mūsų lobiai yra didesni negu mes kartais pripažįstame.

Jeigu mes norime pamatyti tikrąją, bet kurios religijos esmę, turime žiūrėti

liudijimo, kurį teikia jos šimtaprocentiniai praktikuotojai, kuriuos vadiname mistikais. Tai ką aš dabar sakysiu, daugiausia remsiuosi profesoriaus R. C. Zaehner tyrinėjimais. Jo raštai sykiu jungia aistrišką prisirišimą prie tikrosios krikščionybės ir gilią bei palankią įžvalgą Azijos didžiųjų religijų. Ypatingai aš rekomenduoju bet kurios šakos krikščionims jo mažą knygutę "The Catholic Church and World Religions". Profesorius Zaehner nurodo, kad mistinio išgyvenimo yra trys rūšys, kuriomis žmonės teigia, jog yra prasiskverbę į tikrovę, esančią už kasdieniško, apčiuopiamo pasaulio.[5]

Pirmoji rūšis — tai gamtinis misticizmas. Pagal jį visas pasaulis — žinoma, ir mes patys — pajuntamas kaip susidedąs iš burbuliukų, plaukiojančių ant dieviškos esybės paviršiaus, taip kad, norint atsiekti pilnutinį pasitenkinimą ir laimę, turime pasinerti žemiau savo pojutinio sluoksnio ir prarasti savo identitetą, besijungdami į nesidalančią beasmenę vienybę. Daugumas indų religijos rūšių priklauso tokiam misticizmui ir, pagal prof. Zaehnerio nuomonę, taipgi kinietiškasis taoizmas. Vienas iš geriausių modernių tokios galvosenos pavyzdžių pateikiamas Richard Jefferies knygoje "The Story of my Heart", kuri yra tapusi mažąja anglų literatūros klasike. Prancūzų poetas Jean-Arthur Rimbaud yra dar kitas panašus pavyzdys. Leiskite man pacituoti trumpą ištraukėlę iš Jefferies knygos, kur jis nusako savo išgyvenimą:

"Palengva įžengdamas vasaros dienų karštan gyveniman — gyveniman, kuris liepsnojo, tarsi kiekviena žolelė ir kiekvienas lapelis būtų fakilas — aš pajutau ilgai užsitęsusį žemės gyvenimą slystantį neaiškion praeitin, kai, tuo tarpu, momento saulė mane šildė... Nuo amžių mano siela troško prisisiurbti to dvasinio gyvenimo, kuris sruveno nuolat besipilančiais saulės spinduliais ant žemės. Kaip įkaitę smėlynai sugeria karštį, taip aš norėjau sugerti tą dvasinę energiją. Tarsi apsisapnavęs, aš kvėpavau pilnai buitimi. Aš jutau žolės lapelius, gėles, lapus ant medžių. Jaučiausi gyvenąs per juos, tarsi jie būtų plyšeliai per kuriuos aš geriu... Aš pasinėriau giliai į buitį ir su visa ta buitimi meldžiausi".[6]

Du dalykai čia labai svarbūs. Pirma, nežiūrint visos jo kalbos apie maldą, Jefferies netikėjo, kad yra kas nors kam galima būtų melstis. Malda jam buvo paprastai tik psichologinė technika susijungimui su beasmene pasaulio dievybe. Antra — ir tai yra labai reikšminga — sykiu su tuo troškimu susijungti su pagrindine buities medžiaga, buvo bauginantis dasiprotėjimas, kad buitinė medžiaga, ta beasmenė dievybė, visai nesidomėjo žmogumi ir tiesiog jam buvo nepalanki.

"Visa gamta, visas pasaulis, kurį mes matome, yra arba prieš-žmogiškas arba už-žmogiškas ir nesirūpina žmogumi... Šimtmečiai mintijimo nesugebėjo sutaikyti ir pritaikyti protą prie pasaulio, kuris yra beplanis, betikslis ir be minčių... Kadangi nieko nėra žmogiško nei gamtoje, nei pasauly, ir viskas yra už-žmogiška, be plano, formos ar tikslo, aš prieinu išvados, kad jokia dievybė neturi bendro su gamta..."

Taigi, pabaigoje drąsiu, bet pusiau beviltišku troškimu, žmogus, kuris ieškojo ir tarėsi radęs visišką laimę gamtoje, tegali vien trokšti "ko nors geresnio negu šiaip sau dievo".

"Yra kas nors aukštesnio, viršesnio, geresnio. To aš ieškau, dėl to aš darbuojuosi, mąstau ir meldžiuos. Ir jeigu, galų gale, nieko nebūtų ir mano siela turėtų užgesti kaip užgęsta liepsna, vis dėlto aš bent apie tai būsiu pagalvojęs kol gyvenu. Visa savo buities jėga, visa mintimi, protu ir siela aš meldžiuos, kad surasčiau tą Aukštesniąją Dvasią, tą didesniąją dievybę, tą geresnįjį negu Dievas".[7]

Kiek žinau, niekur ši galutinė tuštuma, šis visiškas gamtinio misticizmo nusivylimas nėra taip širdį plėšančiai išreikštas, kaip šiais didžiojo gamtos mistiko žodžiais. Ar tai kartais ne pasąmoningas kreipimasis į Dievą, prašokantį šio pasaulio buitį: į Dievą, kuris nėra su įskeltom nagom? Norėčiau prabėgom jums priminti E. F. Benson pasakojimą apie "The Man Who Went too Far". Ten gamtos mistikas, kuris buvo pasiekęs nepaprasto grožio bei jautrumo gyvenimą, tuo momentu, kai tikėjosi, kad gamtos dievas jam apsireikš visame savo grožyje ir garbėje, buvo rastas begulįs apdraskytas ir negyvas. Jo kūno oda buvo nuženklinta "tarsi staiga ant jo užšokusios milžiniškos ožkos nagų" žaizdomis.[8]

Antroji misticizmo rūšis yra visiškai kitokia. Ten žmogaus siela yra įsitikinusi, kad nei pasaulyje, nei virš jo laimės negalima surasti. Todėl praktikuoja savęs izoliaciją. Siela pasineria į savęs pačios gelmes ir bando rasti pasitenkinimą savyje, atskirai nuo visų kitų būtybių ir nuo visko, išskyrus savąją tapatybę — savęs jausmą. Tokia pakraipa randama ir indų religijoje. Tiek katalikas Zaehner, tiek žydas Martin Buber padarė vienodą diagnozę iš tikėjimo į asmeninį Dievą taško. Iš tikro mistikas jaučia tik save patį, kuris, anot Pradžios knygos, buvo sukurtas "pagal Dievo paveikslą ir panašumą".[9] Bet neprisipažindamas, kad tai jis pats, žmogus save palaiko galutiniąja tikrove ir bando rasti galutinę laimę savyje. Kaip Dievas pasielgs su tokia siela — ne mums nuspręsti. Tačiau tokia padėtis savyje, teisto sprendimu, tegali būti tik savęs pasmerkimas galutinei frustracijai ir vargui — pragariškai vienatvei. Zaehnerio žodžiais: "Patirtis apsiriboja grynai savimi ir santykiavimas su kitais žmonėmis ar su Dievu tampa visiškai nebeįmanomas. Tai akliausias iš visų galimų akligatvių".[10] Ir jis toliau cituoja Martin Buber panašias mintis.

Supratimas, kad nei vienas iš šių kelių negali nuvesti žmogų į galutinę laimę, be jokios abejonės ir buvo priežastis, nuvedusi Gautama Buddą dar toliau negatyviuoju keliu. Vėliau budizmas pasirodė nepajėgus savo Mokytojo reikalavimams, ir todėl kartais jį padarydavo net Dievu. Tačiau, atrodo, kad jo paties mokymas buvo apie radikaliąją desperaciją. "Nevadink vieno žmogaus laimingu, kol jis nėra miręs", sako didysis graikų mokytojas Solonas.[11] Tačiau kas tada, jei žmogus yra gyvas ir po mirties? Ir jeigu žmogus gimsta kiekvieną kartą šiam pasauliui kai jis miršta? Jeigu gyvenimas savyje yra paslaptis, tai mirtis nėra garantija, kad pabėgsi iš gyvenimo, nes juk gali būti gyvenimas ir po mirties. Tegali būti tiktai du išeities keliai: išnykimas ir grynas savęs nujautrinimas — apstulbinimas. Budizmo mokiniai tebesiginčija ar technika,

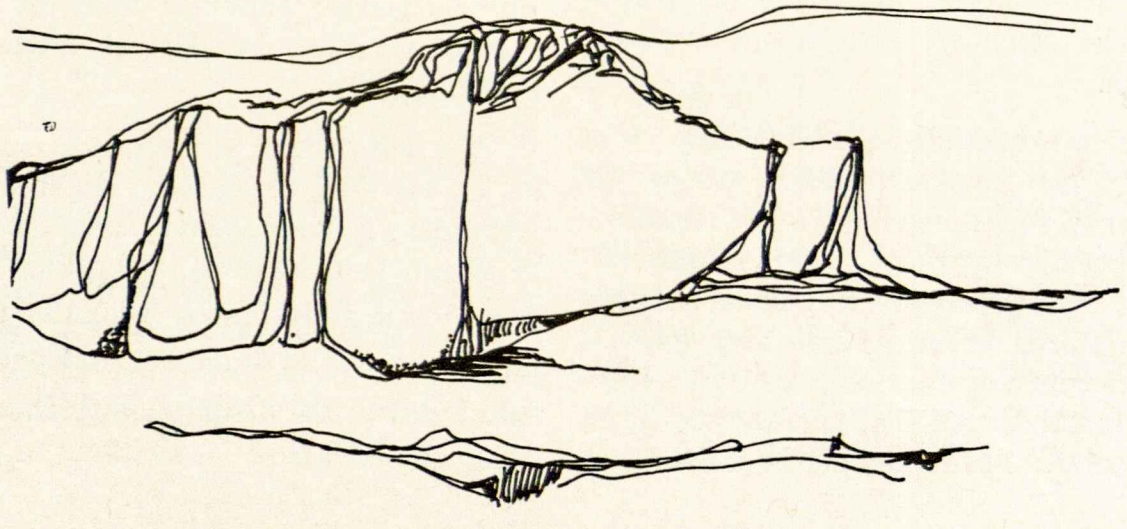

kurios Gautama mokė, yra sukurta "išnykti be skausmo naktyje", ar pasiekti tokią padėtį, kur žmogus tampa viskam abejingas, įskaitant ir savo paties gyvenimą bei išnykimą. Ir vienu ir kitu atveju yra labai aišku, jog tai savos rūšies dvasinė savižudybė. Pats Gautama, atrodo, buvo vienas iš labiausiai save užsimirštančių ir jautrių žmonių gyvenusių šiame pasaulyje — tobulas "žmogaus kitiems" pavyzdys — ir jo nuosprendis nudelsti savo paties Nirvanos atsiekimą, kad galėtų kitus išmokyti savo metodų, tiesiog prašoka visą gyrių.

Šiuo atveju ir vėl mes negalime pasakyti ką Dievas gali padaryti iš tokio nuoširdumo ir savęs atsižadėjimo. Tačiau apie pagrindinę budistų doktriną mes galime pasakyti tik tiek, kad ji suplaka du dalykus. Pastebėjusi, kad žmogaus gyvenimas savyje prasmės neturi, ji mano, kad ir Dievas tos prasmės žmogaus gyvenimui suteikti negali, nes jie tiki, kad Dievo nėra. Griežtasis budizmas todėl gali būti arčiau moderniųjų literatūros ir dramos absurditų negu paviršiuj atrodo. Ryškus Zen budizmo patrauklumas Amerikos "beat" generacijai gali būti ne visiškai tik mada. Reikia taipgi pastebėti, jog budizmo ateizmas yra pasyvus,o ne aktyvus ateizmas. Todėl eilė tą mokslą studijavusių laiko, jog Dievas nėra visiškai išstumiamas, nors jis nėra ir minimas. Dėl šios priežasties ir Rene Guenon ir Dom Aelred Graham perša mintį, jog teistinis ir net krikščioniškasis budizmas principe yra galimas.[12]

Trečioji misticizmo rūšis, kaip sako Zehner, yra "kažkas' visiškai naujo: tai asmeninis susitikimas save prašokančios asmenybės su gyvuoju Dievu, ir supratimas Jo beribės meilės... Tai sielos ir Dievo meilės afera, kuriai negali būti galo".[13] Iš krikščioniškojo požiūrio, tai yra autentiškoji misticizmo rūšis: kad Dievas, kuris yra absoliučiai sau pakankama ir visa prašokanti būtis, kuri pati savyje yra asmeninio gyvenimo pilnatvė, užsigeistų į savo gyvenimą įtraukti kūrinius. Tai daugiau negu mes galime tikėtis. Nei žydų religija, nei mohametonų, nei protestantiškoji krikščionybė nerado tai lengvai įtikimą dalyką. Juk atrodytų, kad tai reiškia arba Dievo nužeminimą iki savosios kūrinijos laipsnio, arba kūrinio sunaikinimą, paverčiant jį kitu dievu. Todėl yra labai nuostabu, kad pačioje islamo religijoje, kurioje daugiau nei kitur pabrėžiama absoliuti ir neribota Dievo viršenybė — juk žodis "Islam" reiškia "paklusnumą" — atsirastų mistikų mokykla, kuri tvirtina, kad gali, kaip kūrinys ir visiškai priklausomas nuo Dievo, būti įtrauktas į patį intymiausią asmenišką santykį su Dievu, ir būti pakeistas į dieviškosios meilės liepsną. Pats ryškiausias atvejis tai 921 m. Bagdade nukryžiuotas Al-Hallaj. Jis buvo apskųstas, kad prisipažinęs, jog ekstazės momentais "tapdavęs Dievu". Mokslininkai, atrodo, dabar sutinka, kad jis buvęs tikras teistinis mistikas, lygintinas su visais didžiaisiais krikščionybės mistikais. Dar nuostabiau, kad indų religijoje taipogi yra buvusių mokytojų bei mistikų, kurie tikėjo į asmeninį Dievą ir į galimybę pasiekti laimę santykyje su Juo. Nepaprastasis Krišnos apsireiškimas "Bhagavad-Gita" eilėse ir Ramujos mokymai iš 11 šimtmečio, parodo kaip net indų religijoje mintys ir tikėjimas į asmenišką Dievą, kuriame žmogaus galutinė laimė tegali būti, pasireiškia palankioj aplinkoj — ar, geriau pasakius, kai Dievas nusprendžia save apreikšti.

Vis dėlto tiktai krikščionyse mistikuose, ar tai rytų ar vakarų, tegalime rasti aiškiausią ir žavingiausią asmeninio mistinio santykio išraišką. Santykio, kuris dažnai yra atsiekiamas, jei galiu tai priminti, per dideles kančias ir dvasines tamsas, ir kuris pareikalauja aukščiausio atsisakymo laipsnio.

Ir čia leiskite man paliesti kelis labai svarbius punktus ryšium su šiuo asmeniškų ir labai autentišku misticizmu.

Pirmiausia Dievas, kuriuo rūpinamasi, nėra nei beasmenė pasaulio žemė, nei paties mistiko dvasios poreiškis, bet asmeniškas amžinosios laimės ir džiaugsmo Dievas, kuris yra Švč. Trejybė. Todėl ir nėra jokios griežtos, sklandžios ir neklaidingos technikos šios mistinės jungties atsiekimui. Santykiai tarp asmenų pareina nuo abipusės laisvos valios. Visa ką būsimasis mistikas gali daryti — tai ruošti save mistinei patirčiai, jei Dievas teiksis jam tai duoti. O kadangi pasiruošimas susideda iš meilės ir klusnumo Dievui, tai esminiai nesiskiria nuo kiekvienos eilinio žmogaus pastangos gyvent pilnai krikščionišką gyvenimą.

Antra, nesvarbu kiek būtų skirtumo tarp krikščioniškojo mistiko išgyvenimų ir paprasto pamaldaus krikščionies, nėra jokio tikro skirtumo tarp jų padėties. Kaip kun. Garrigou-Lagrange rašo, "mistinis gyvenimas yra krikščioniškasis gyvenimas, kuris yra kažkaip tapęs sąmoningas savimi".[14] O prof. Zaehner sako: "Kiekvieną kartą kai mes einame Šv. Komunijos, jei tik esame malonės stovyje, dalyvaujame pačiame Dievo dieviškume — tampame 'sudievinti'. Tiktai mes to nejuntam, o mistikas — jaučia. Tame ir slypi visas skirtumas".[15] Nes — ir aš čia cituoju E. J. Watkin — "kelias iš pašventčiamosios malonės į palaimintųjų garbę yra tas pats ir besitęsiantis, nuolat didėjančia antgamtine jungtimi sielos su Dievu".[16]

Todėl krikščioniui mistinė patirtis nėra reikalinga, griežtąja to žodžio prasme, nei išganymui, nei šventumui, kaip tai suprantama nekrikščioniškose religijose. Jei aš galiu patirti laimę tiktai susijungęs su beasmene mase, kuri glūdi už pojūčiais patiriamo pasaulio ribos, arba jei galiu surasti laimę tiktai atsiskirdamas nuo visų ir visko, ir tada nukreipdamas žvilgsnį į savo sielos gelmes, tai be abejo turiu dėti visas įmanomas savanaudiškumo pastangas. Turiu tada su tokiu atkaklumu ir taip mokytis visų tų technikų, kaip atletas besiruošiąs šuoliui į tolį, ar astronautas besirengiąs kelionei į erdves. Tačiau jei laimė susideda iš jungties su asmenišku Dievu, kuris yra pati Meilė ir Laimė, tai aš teatsieksiu jungtį su Juo

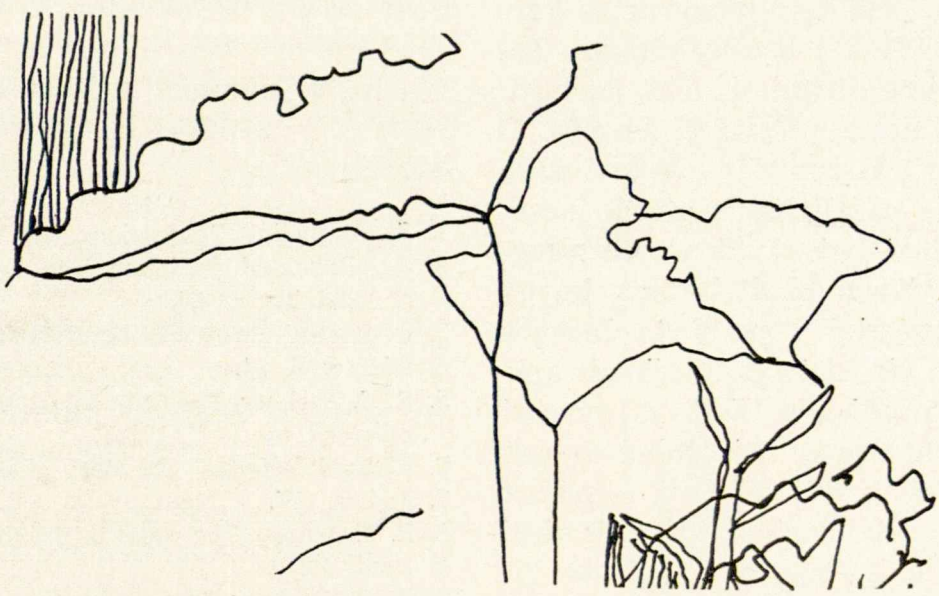

mylinčiai atsiliepdamas į Jo meilę paklusnumu ir ištikimumu. O tam gali būti ir reikalingas ir nereikalingas koks nors neįprastas ar vienuolinis gyvenimas. Aš galiu būti pašauktas į vienuolyną kaip Šv. Jonas nuo Kryžiaus; galiu būti pašauktas vargingam gyvenimui bei rūpesčiui Paryžiaus vargingaisiais, kaip motina Marija

Skobcovas;[17] aš galiu būti pašauktas visiškai eiliniam raštinės ar fabriko, mokyklos ir namų gyvenimui. Kadangi Dievas yra mano laimė, tai aš tą laimę pasieksiu ne jos ieškodamas, o ieškodamas paties Dievo, o Dievo ieškojimas reiškia virš visko Jo valios vykdymą. Modernaus pasaulio kasdieniniame gyvenime tai atlikti gali būti daug sunkiau, negu ieškoti Dievo vienuolyne ar tyruose.

Vis dėlto Bendrija niekada neapsieis be tų, kuriuos Dievas šaukia Jam tarnauti techniškai vadinamu "vienuoliniu gyvenimu".Mat tokie žmonės primena krikščionims, kad tik Dievuje žmogiškojo gyvenimo prasmė atrandama, o jų pavyzdys gali apsaugoti mus nuo visad slypinčios pagundos: išmainyti Dievą į Jo duotąsias dovanas ir galutinio pasitenkinimo ieškoti jose, o ne Dievuje. Kai kurie krikščioniškosios istorijos didieji asketai gali sukelti mumyse sumišimą, arba tiesiog mus atstumti dalinai todėl, kad jų galvosena buvo visai kitokia nuo mūsosios ir, dalinai, kad patsai meilės intensyvumas kartais žmogų nuveda į kraštutinumus. Tačiau mes turime atsiminti, kad jie buvo Dievo meilės aistra perpildyti žmonės. O žmonės, kurie yra įsimylėję, dažnai daro dalykus, kurie pašaliečiams atrodo nesąmonė, o kartais net iš tikro yra nesąmonė savyje. Kada skaitai tokią knygą kai "Dievo apsėstieji", parašyta Jacques Lacarriere, su visokiais pasakojimais apie vyrus ir moteris, kurie iškeliavo gyventi į olas bei kapų urvus, ant stulpų ar ant medžių, kad galėtų būti su Dievu — sustok ir pagalvok. Dažnai pastebėsi, jog jie visai nesirūpino socialine nauda, etiketu ar higiena, ir suprasi kokiu užsidegimu jie siekė savo troškimo išsipildymo. Tada paklausk savęs ar nori ko nors taip kaip anie vyrai ir moterys norėjo Dievo.

Be to turime atsiminti, jog net ir viduramžių asketas, gyvenąs ant stulpo ar ant medžio viršūnės, nevedė griežto gyvenimo vien dėl savęs išganymo. Jis yra kartu su mumis žmonijos dalis, Kristaus Kūno dalis, ir tai ką jis daro — daro ne tiktai sau, bet ir mums. Nežiūrint visų problemų, kurios šaukiasi moderniame pasaulyje vienuolių pagalbos, viena atrodo aišku — kad Dievas vis tebesišaukia vyrus ir moteris į kontempliatyviosios maldos gyvenimą. Tai veda mane prie galutinio punkto.

Stebėtina —nors tikriausiai tai nėra nieko nuostabaus — atrodo yra tiesa, kad ta maldos rūšis, kuri yra praktiškiausia ir naudingiausia žmonėms aktyviai besireiškiantiems dabartinio pasaulio gyvenime, yra daug panašesnė į atsiskyrėlių - vienuolių maldas, negu į tą maldą, kuri po reformacijos daugiau kaip per tris šimtmečius buvo naudojama tiek aktyviųjų vienuolių, tiek ir krikščionių pasaulietiškuose pašaukimuose. Galiu tik duoti vieną šios savo minties iliustraciją. Kai keliaujate požeminiu traukiniu, vietoj žiūrėję pro langą į triūbas bei sienas, vietoj bandę iššifruoti savo kaimyno laikraščio antraštes, ar net kaip paskutinę galimybę, ėmę skaityti reklamas ant vagono sienų, greičiausia pajusite, kad nėra taip sunku jau pamąstyti — pabandyti kontempliatyviąją maldą.

1. St. Augustine, Confessions, VII, VII, xiii, xiv.
2. Dr. Raymond Panikkar, The unknown Christ of Hinduism, p. 54.
3. Dogmatinė Bažnyčios konstitucija, #16.
4. ibid. #16, 14.
5. R. C. Zaehner, The Catholic Church and world religions, pp. 17 ff, 132 ff.
6. Richard Jefferies, The story of my heart, ch. I.
7. ibid ch. IV.
8. E. F. Benson, The room in the tower.
9. Prad. 1,27.
10. R. C. Zaehner, The convergent spirit, p. 101.
11. Herodotus, Histories, i. 32.
12. Aelred Graham, Zen Catholicism, p. p. 14 f.
13. R. C. Zaechner, The convergent spirit, p. 133.
14. Garrigou-Lagrange OP, Perfection chretienne et contemplation, I, p. 149.
15. R. C. Zaehner, The Catholic Church and world religions, p. 18.
16. E. I. Watkin, Philosophy of Mysticism, p. 129.
17. Sergei Hackel, One of great price.

Religija ir Politika

Vaiva Vėbraitė

Jau prieš daugelį tūkstanmečių buvo garbinami dievai. O tų laikų kunigai, kriviai, žyniai, buvo savų genčių ir politiniai vadai. Tia yra visiškai natūralu: juk ir religinių pranašų ir valdžių įstatymai moko visuomenės narius taip elgtis, kad gyvenimas visiem sklandžiau riedėtų. Žiauriame ir primityviame pasauly išsilaikė sveikos ir savitos visuomenės.

Viduramžiuose kilo klausimas, kurios religijos vadams bus lemta politinėje plotmėje įvairias tautas valdyti. Tuo laiku ir tautybių identitetai ryškėjo. Kiekviena gentis troško nepriklausomybės, savivaldos. Žmonės paprastai neatsisakė politinės - religinės jungties valdžioje. Geidė tik, kad jų politiniai - religiniai vadai būtų nariai savos bendruomenės, tautos. Dėl šios priežasties ir atsirado daugelis atskalų nuo didžiųjų pasaulio religijų. Visai neseniai, paskutiniame šimtmetyje, iškilo klausimas atskyrimo religinės ir pasaulietinės valstybinės valdžios.

Lietuvių visuomenė yra ypatinga dalinai tuo, kad religinis antspalvis yra labai svarbus tautinėj mūsų veikloj ir bendravime. Iš lenkų ar kitos tautos kilęs žmogus, kalbąs lietuviškai ir gyvenąs Lietuvoje, mums bus lietuviu, jei jis katalikas ar bent krikščionis. Žydų tikėiimo žmogus, nors jo protėviai jau šimtmečius Lietuvoj išgyvenę, bus, geriausiu atveju, Lietuvos žydu. Tad, apibūdinant mūsų tautybę, mūsų lietuvybę, katalikų religijos vaidmuo nepaprastai svarbus. Taipogi, mūsų religiniai požiūriai yra veikiami mūsų tautiškumo.

Kadangi tos dvi sąvokos — tautybė ir religija, yra taip glaudžiai susipynusios, ne tik lietuvių visuomenėie bet ir kiekviename lietuvyie, savaime aišku, kad jos turi viena kitą remti ir stiprinti. Jei tarp jų bus įtampa, jei žmogaus religiniai įsitikinimai trauks vienaip elgtis, o tautinė ar politinė pareiga kitaip, negalės jis patenkinti nei vieno, nei kito, nei savęs. Sveikam inidivide, ir religiniai ir politiniai polinkiai nurodo tą patį kelią.

O tai pas lietuvius, ir pas kitus, nevisada savaime atsitinka. Jau viduramžiais lietuviai krikščionys turėjo pasirinkti prieš arba už kryžiuočius — Lietuvių tautos naikintojus. Įsivaizduoju, kad nepriklausomoj Lietuvoj kildavo skaudus klausimas: ar religinė ar politinė priespauda yra daugiau priimtina, siekiant išsaugoti dar jauną ir neapsakomai brangią mūsų nepriklausomą respubliką. Ir šiandien ne taip jau retai kyla neaiškumų. Kartais konfliktai su mūsų religijos nurodyta asmenine etika iškelia painių ir skaudžių klausimų. Tokiems klausimams greito atsakymo ir dabar mes neturime.

Vienas būdas tokias problemas svarstyti, tai išryškinti asmeninės etikos, asmeninio tikėjimo, ir Bendrijos mokymų sąvokas. Tarp katalikų, asmeninis tikėjimas paprastai remiasi auklėjimu ir Bendrijos doktrina. O asmeninė etika — t. y. dorovės elgesio dėsniai — pagrindinai remiasi tikėjimu. Susidaro sąvokų grandinė — bet ta grandinė būtų pavergianti jei sakytume, kad etiškai elgtis, žmogus turi aklai sekti savo religinius įsitikinimus, kurie turi kiekvienu atveju sekti Bažnyčios doktriną.

Kiekvienas žingsnis tarp Bendrijos nurodymo ir asmens etinio elgesio turėtų būti apgalvotas, apspręstas: ar tas žingsnis tebetinka savo giliausiems norams, polinkiams, ir savęs supratimui? Apgalvotos ir išryškintos sąvokos pastato tvirtus pagrindus, Bendrijos paremtus, bet nuo jos aklai nepriklausomus, tolimesniems sprendimams. Tarp jų bus ir asmeniniai, ir tautiniai, ir politiniai reikalai. Etikos išsivystyme niekad neturi žmogus nustoti pats sau galvoti, nuodugniai svarstyti visas galimybes. Kai kyla neaiškumų, galutinis sprendėjas yra pats asmens protas ir sąžinė.

Lietuvis išeivis, ypatingai jaunas žmogus, turi tuos du pagrindinius ramsčius savo identiteto ieškojime ir vystyme t. y. ištikimybė tautai ir priklausomybė religinei grupei. Daug kas mano, kad tarp tų dviejų jėgų reikia rinktis, ar bent vienai duoti pirmenybę. Kiti visai atmeta bet kokią priklausomybę — ar tai būtų tautai, ar organizuotai religijai. Jie laiko, kad tie mano vadinami ramsčiai yra iš tikrųjų rėmai, kalėjimo grotos sielai.

Su tuo aš negalėčiau sutikti. Atmesti savo tautybę būtų neprotinga, jei tai ir būtų įmanoma. Mums lietuvybė yra nepaprasta dovana. Asmens dvasiniam augimui lietuvių tautoj yra begalė ir erdvės ir įkvėpimo. O siekiant atsakyti tą pagrindinį klausimą — kas aš esu — retas žmogus apsieis be kokios nors religijos, paaiškinimo žemės, gimimo ir mirties paslapčių. Kartu su tuo tikėjimu, neišvengiamai susijęs ir elgesio nustatymas, arba etika. Organizuotos Bendrijos pagalba išlaikant tautinę viltį dabartinėj, priklausomoj Lietuvoj yra neapsakomai vertinga. Ir išeivijoj daug kur ta pagalba juntama. Ją atmesti, negalima, ir nemanau, kad norime.

Nepabėgsime, nepasislėpsime nei nuo savo tautybės, nei nuo savo tikėjimo, nes jie glūdi giliai, giliai mumyse, nuo pat mūsų gimimo momento. Tad būtina tas jėgas sutaikyti, kartu su jomis augti, nebijoti semtis iš jų stiprybės.

Lietuvio krikščionio elgesys turi sekti pagrindinius tos religijos principus — pvz. mylėti Dievą ir vienas kitą — ir nepaneigti lietuvių liaudies tūkstančiais būdų išreikštas ir išgyventas tiesas — pvz. gerbti ir grožėtis visa gamta. Jis turi prisidėti visais įmanomais būdais prie Lietuvos ir lietuvių klestėjimo, su kultūriniais ir politiniais darbais.

Pagaliau, tik žmogus, kuris pilnai išgyvena savo tautybę ir tikėjimą gali būti sveikas ir augantis. Manau, visi esame patyrę, kad mūsų tautos meilė atspindi gilią pagarbą Dievui ir visai žmonijai, o religinė etika nurodo būdą pilniau ir efektingiau mylėti savą tautą.

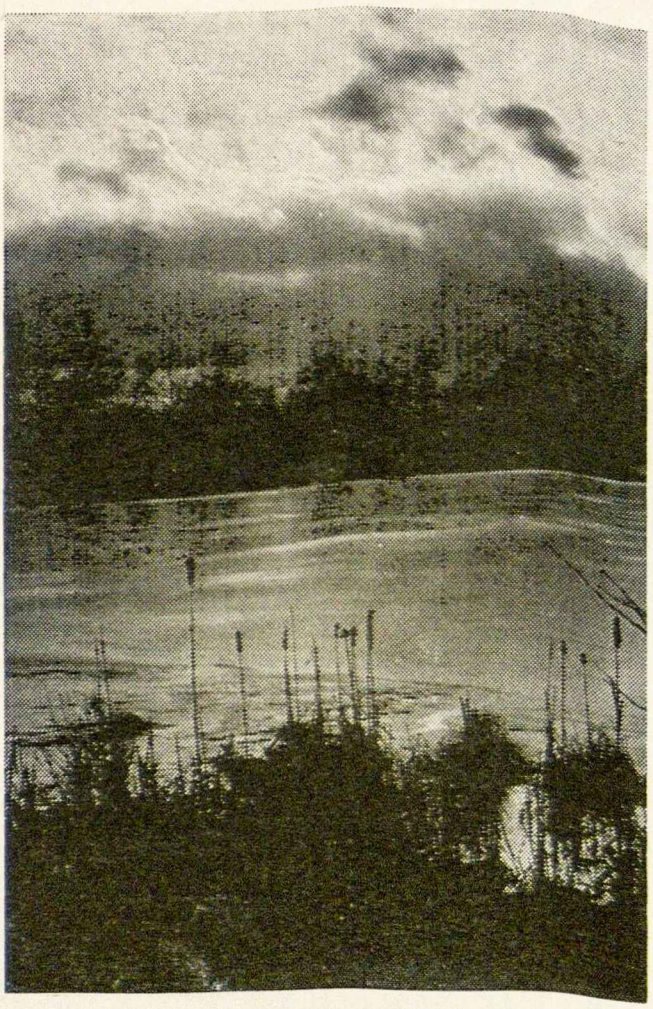

Saulė leidžias,
dangus oranžinis,
violetinis ir ružavas.

Stebiu gamtą,
bet mintys vis grįžta prie tavęs
ir laiką praleistą kartu.

ZITA BABICKAITĖ

MOKYKLA IR AUKLĖJIMAS

Danutė Vaškelytė

Atsiloškit kėdėse, užsirūkykit ir kartu pasvajokim apie vaikystės dienas, kai lankėm pradžios mokyklą. Kaip buvo smagu šposus krėsti ir mokytoją erzint belaukiant pertraukos, kad nereikėtų daugiau tuose kietuose suoluose sėdėt.

Šiandieninių mokinių norai tokie patys. Šiuo atveju mažai kas yra pasikeitę. Mes tada tingėjom mokytis, jie šiandien tingi. Bet tuo mūsų panašumai baigiasi.

Jeigu užsuktumėte į savo pradžios mokyklą ir bandytumėte prisiminti ką mokėtės, pamatytumėte kaip viską užmiršote. Prisimintumėt tas beprasmiškas valandas kurias praleidote besimokydami. O kokiam tikslui? Išmokote atmintinai deklamuoti eilėraščius: kalte juos įkalė į galvą, o šiandieną — nei vieno negalite pakartoti.

Baigę tas "rimtas studijas" pradėjote lankyti gimnaziją be jokių pagrindų ir su labai siauru akiračiu. Kritikuoti galėtumėt ir toliau, nes atrodo, kad šiandieninė pradžios mokykla daug daugiau atsižvelgia į mokinio reikalavimus. Visur dominuoja ryškios spalvos, kitoks stalų išdėstymas, televizijos aparatai, rekordavimo aparatūra ir taip toliau. Netrūksta dėstymo priemonių.

LIETUVOS NACIONALINĖ M. MAŽVYDO BIBLIOTEKA

Todėl yra stebėtina, kad šiandieninė mokykla yra susilaukusi stipresnės kritikos negu ta, kurią mes lankėme su atsilikusiomis priemonėmis.

Prieš 5 metus pedagogai iš naujo pradėjo rūpintis dabartine švietimo krize. Jie pradėjo sakyti, kad mūsų mokyklos gamina robotus ir radikalus, kad mokinys baigęs mokyklą neturi jokio išsilavinimo.

Šiandieninėse knygų krautuvėse galima pastebėti šias gana skambančiais pavadinimais knygas: Crisis in the Classroom, Growing Up Absurd, Death At An Early Age, Our Children Are Dying. Neseniai San Francisco mieste vieni tėvai patraukė mokyklos vadovybę į teismą, nes jų sūnus baigė gimnaziją nemokėdamas skaityti. Jo žodynas prilygo penkto skyriaus mokinio žodynui.

Čia ne nauja padėtis. Daktarai, chemikai, mokytojai, psichologai, baigę aukštąjį mokslą, susiduria su rimtomis problemomis savo įstaigose, nes jiems yra sunku pritapti prie realaus gyvenimo sąlygų. Šie profesionalai nesugeba tvarkytis savo kasdieniniame gyvenime, nes visą tai nebuvo išaiškinta knygose. Taigi nors ir baigę aukštuosius mokslus, realiam pasauly, jie yra atsilikę.

Kodėl šiandien toks staigus ir greitas atsisukimas į technologinę aparatūrą? 1968 metais B. F. Skinner parašė knygą: "Technology of Teaching" kurioje nusako skaitytuvais pagamintas mokymo programas, kaip vienintelį atsakymą į mokymo križės klausimą.

Skaitytuvais programuotos instrukcijos yra toks mokymo būdas, kur apartas diktuoja, mokinys į tai reaguodamas atsako, o aparatas patikrina atsakymą. Kai kurie mokymo specialistai yra nuomonės, kad šis mokymo metodas yra labai geras. Jų argumentas toks:

1. Mechaninio programavimo būdu pristatomas dalykas yra faktiškas, dalykiškas ir objektyvus. Mokytojas gali padaryti klaidų, gali nesugebėti dalyko įdomiai perduoti, gali reikšti savo paties nuomonę.

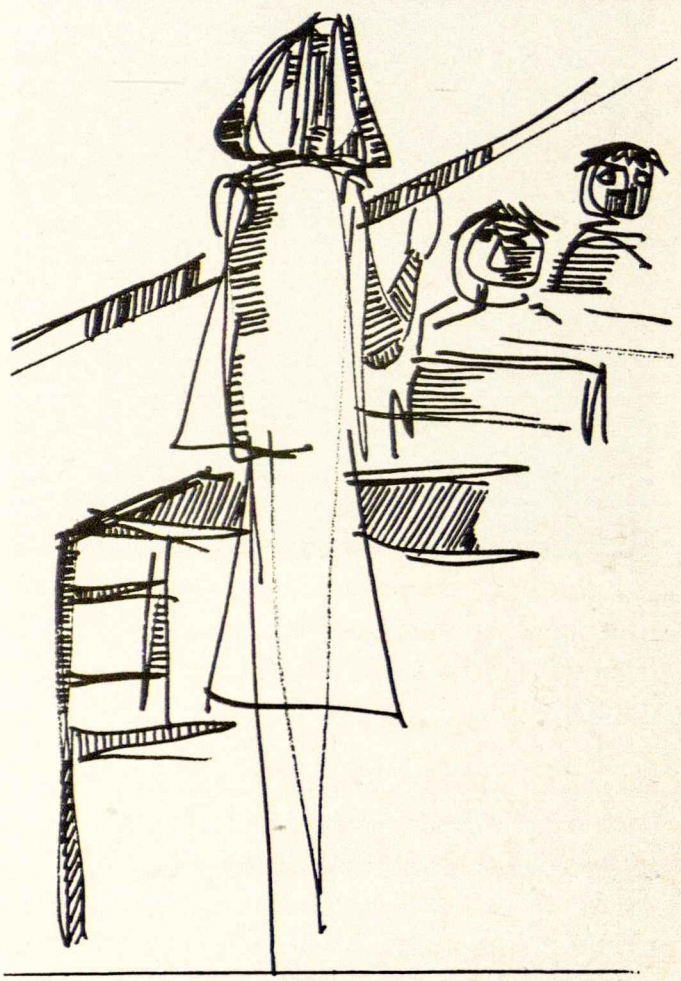

2. Mokinys yra traktuojamas pagal individualinius savo sugebėjimus ir tie sugebėjimai yra skatinami. Taip pat mokinys gali pats sau nusistatyti pažangos tempą, gali progresuoti greičiau ar lėčiau.

3. Nėra barimo, papeikimo ar net baudimo, jei mokinys klaidingai atsako. Skaitytuvas pripažįsta mokinio pažangą, kai pateikia jam sekantį klausimą.

4. Atplaiduoja mokytoją nuo kasdieninio darbo ir leidžia jam ar jai rūpintis papildoma medžiaga ir uždaviniais, atkreipiant dėmesį į kiekvieną vaiką atskirai.

Yra ir kita pažiūra, kurią patvirtina kitų pedagogų galvojimas ir su kuria aš beveik visiškai sutinku:

1. Nors šios programos yra indivualizuotos, bet jos nepritaikomos kiekvieno atskiro individo reikalavimams ir problemoms.

2. Skaitytuvinės programos tikrumoje yra mokymosi procesas ir sistemų praktiškas panaudojimas, kur mokinys surenka žinias bet nesugeba jas pritaikyti praktiškame gyvenime. Šiose skaitytuvinėse programose mokinio atsakymai yra taip pat įprogramuojami ir dėl to mokinys nebeturi progos išvystyti savo rašymo ir komunikacijos sugebėjimų.

3. Pirmykštis skaitytuvų tikslas buvo sutrumpinti laiką ir sumažinti darbą. Ši idėja buvo pritaikyta ir programuotom mokymo instrukcijom, kurios savo ruožtu atstoja reikalą pačiam mokiniui ieškoti papildomos informacijos.

4. Pagrindinė programuotų instrukcijų intencija buvo padėti mokytojui, bet tikrumoje taip pat ir pakeisti mokytoją, kaip šiandien kai kuriuose darbuose mašinos pakeičia darbininką.

5. Pats didžiausias programuotų instrukcijų trūkumas, bent aš taip manau, yra beasmeniškumas. Aš esu tos nuomonės, kad daugiausia yra išmokstama iš komunikacijos vienas su kitu. Pavyzdžiui, po mano pašnekesio apie elektrą seka mokinių diskusijos, kurios užsibaigia klausimu, kodėl "va-

cuum cleaner" buvo pavadinamas tokiu vardu. Ir be to, mokiniai grupėje šį tą išmoksta iš vienas kito. Pavyzdžiui — mokinys buvęs Kennedy Space Center žinos, kas yra "pauload".

Taigi, programuotos instrukcijos gali būti naudojamos, žiūrint kiek mokytojai visą tai suderina su galutiniu mokymo tikslu. Man asmeniškai programuotas mokymo metodas nėra priimtinas nes aš esu humanistinės pažiūros šalininkė. Aš, kaip Silberman yra formulavęs, švietimo tikslu laikau išauklėti asmenybes, bet ne automatinius intelektualus. Mokykla turi paruošti galvojančius, jaučiančius, reaguojančius į aplinką žmones, kurie gali mylėti, giliai jausti, tobulėti, būti pajėgūs reikštis kūrybiškai ir sugebėti tęsti tolimesnį "self-education" procesą. Tokį asmenį galime pavadinti "a selfactualizing person". Tokį asmenį yra nelengva apibūdinti. Gal jo ryškiausi bruožai yra šie:

1. Jis suvokia savo aplinką tiek žmogiška, tiek gamtiška prasme.

2. Jis gerbia kitus lygiai tiek pat, kaip ir save. Yra atviras, teisingas ir nėra išdidus.

3. Jis prisitaiko aplinkai bet nepasiduoda jai.

4. Jis turi atsakomybės jausmą tiesiai jį neliečiančiose problemose.

5. Jis mėgsta vienatvę ir privatiškumą.

6. Jis nesitiki iš gyvenimo vien pasitenkinimo ir malonumų, bet daugiau suinteresuotas išvystyti savo sugebėjimus.

7. Jis moka džiaugtis gyvenimu.

8. Jis moka išgyventi ekstazės jausmą, kai neišmatuojami žinojimo horizontai atsidaro prieš jį.

9. Jis moka suprasti ir užjausti pavienį žmogų ir žmoniją apskritai.

10. Jis moka prasmingai bendradarbiauti su kitais.

11. Diskriminacija paremta klasės, išsilavinimo, rasės ar religijos atžvilgiu, jam yra svetimas dalykas.

12. Jis yra visapusiškai etiškas.

13. Jis turi humoro jausmą — jo humoras nėra agresyvus.

14. Jis reiškiasi kūrybiškai — turi savitą, originalų žvilgsnį į dalykus ir reiškinius.

Tai būtų toks paveikslas idealaus mokinio, įgijusio humanistinį išsilavinimą. Pastebėtina, kad nei viena iš čia suminėtų charakteristikų nėra reikalavimas "A" laipsnio mokiniui. Mano manymu, pagrindinė mokymo sąlyga yra mokinio santykiai su mokytoju, mokykla ir draugais. Šioje švietimo krizėje išryškėja pagrindinė problema: mes turime daugiau kreipti dėmesio *kaip* vaikas mokosi, bet ne, ką jis privalo išmokti. Mokykla, kuri kultivuoja pažiūrą, kad mokinys yra išlepęs, tinginys nevertas pasitikėjimo ir neturi atsakomybės jausmo, nebus humanistinė anksčiau minėta prasme. Humanistinė mokykla bus tik tuomet, kai bus skatinamas aktyvus, bet ne pasyvus mokymas, savarankiškumas, bet ne priklausomumas, kūrybiškumas bet ne konvencijonalumas, kooperacija bet ne kompeticija, vidinė evoliucija bet ne išorinė ir t. t.

Humanistas mokytojas bus tas, kuriam bus charakteringa šios ypatybės: nuoširdumas, pagarba, sugebėjimas užjausti ir suprasti. Humanistas mokytojas nebijos parodyti kad jis pats yra žmogiška būtybė ir supras, kad mokiniai irgi žmonės, kurie, kaip jis pats, turi tas pačias silpnybes ir trūkumus. Tas, gal būt, sudaro nuomonę, kad mokytojas turi kartu būti ir psichoterapistas. Tame aš nematau nieko blogo, nes jungiant mokymą su psichoterapija, pats mokymas darosi terapiškas ir tik šiuo keliu einant, įmanomas tolimesnis švietimo išsivystymas.

Jeigu humanistinis auklėjimas galėtų būti įgyvendintas savo idealioje formoje, tai dar nereiškia, kad dabartinėj aplinkoj išsivystytų "a self-actualizing" asmenybė. Aplamai, visuomenė turėtų įdėti daug pastangų, kad humanistinės tendencijos būtų ugdomos, nes tiktai šiuo keliu eidamas individas liks individu, o ne numeriuku paskendusiu masėje.

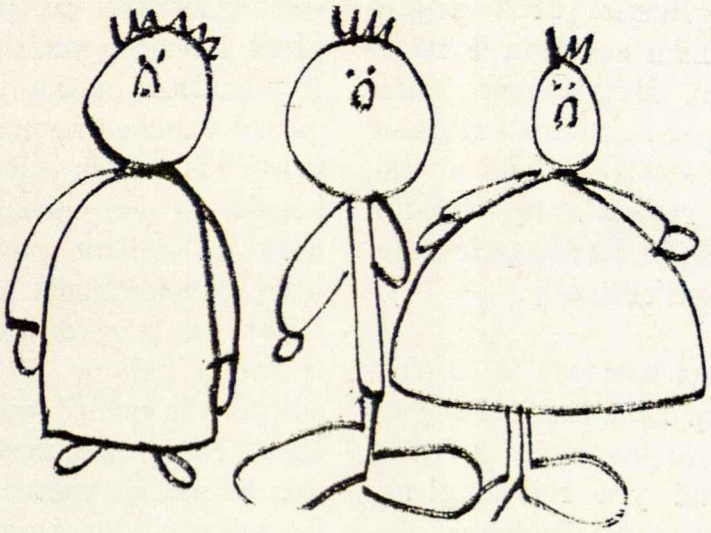

ŽMOGAUS RIEBUMAS

Kadangi jaunimas daug galvoja apie savo linijas ir kartais nesveikai meta savo svorį — tai šis straipsnis gali būti naudingas. Red.

Jonas Prunskis

Žmogaus riebumas priklauso nuo maisto, kurį jis naudoja, fizinio aktyvumo — darbo, paveldėjimo ir liaukų su vidine sekrecija — hormonų veikimo. Čia liesiu savo sričiai artimą klausimą: žmoguje (taip vadinamų biocheminių procesų — metabolizmo). Kitką paliksiu medicinai.

Dabar jau visi žino, kad riebių žmonių mirtingumas yra didesnis daugiausia dėl širdies kraujo indų sutrikimo. Žmogus pats turi maistą tvarkyti, kad jis būtų įvairus ir atitiktų jo gyvenimo būdą, jo darbą, jei nenori suriebėti. Sveikas žmogus turi naudoti maistą susidedantį iš angliavandenių, riebalų, baltymų, vitaminų mineralų, na ir, žinoma — vandens.

Angliavandeniai tai yra: cukrus, krakmolas ir kiti mažiau reikšmingi produktai. Jie lengvai virškinami, duoda organizmui energijos. Kaip kiekviena maisto dalis, taip ir angliavandeniai yra virškinami kūno enzimų dėka. Enzimai yra baltyminė medžiaga, kuri skatina kūne cheminę reakciją — metabolizmą.

Enzimai gyvame organizme atlieka tą patį ką chemijoje atlieka katalistai. Tai yra: jie skatina reakcijas, patys neįeidami į naujus junginius. Enzimai yra labai įvairūs. Kiekvienai biocheminei reakcijai reikia skirtingų enzimų. Be jų nei viena biocheminė reakcija organizme neįvyksta.

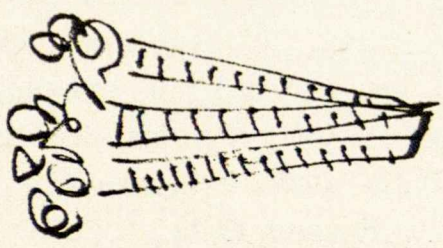

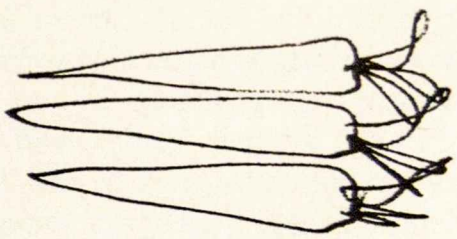

Riebalai yra gyvuliniai arba augaliniai. Gyvuliniai riebalai susideda iš triglicerido, cholesterolio, ir priklauso prisotintųjų riebalų grupei. Augaliniai riebalai, kaip margarinas ir kiti augaliniai aliejai, yra neprisotintieji riebalai. Jų virškinimui ypač daug reikšmės turi kasa ir kepenys (t. y. jų pagaminti enzimai).

Baltymų dauguma susideda iš 19 skirtingų amino rūgščių. Daugiausia baltymų yra liesoje mėsoje ir kiaušinio baltyme. Organizmui baltymai yra reikalingi augimui bei atstatymui susidėvėjusių lėstelių. Beveik 15 procentų kūno svorio yra sudaryta iš baltymų, nes kiekvienos ląstelės sienelės susideda iš netirpstančių baltymų, o brnaduolys — iš tirpstančių ir netirpstančių baltymų. Kūno ląstelių atstatymas vyksta visą žmogaus amžių. Susinešiojusių ląstelių azotas pašalinamas "urea" formoje CO (NH2)2.

Vitaminų yra keletas. Jie yra organinės kilmės, skirstomi į riebaluose ir vandeny tirpstančiuosius. Jų stokojant, organizmas suserga. Jų funkcijos yra labai sudėtingos. Vitaminai žymimi didžiosiomis raidėmis: A, B, C, E ir t. t. Jų yra gana daug žaliuose vaisiuose bei daržovėse, piene ir kt.

Iš mineralų daugiausia organizmui reikia geležies, kuri įeina į kraujo sudėtį. Be to reikia cinko, magnezijos, sodos, chloro, kalcio. Jų yra kepenyse, žaliuose vaisiuose, daržovėse, kiaušinio trinyje.

Srpendžiant apie riebumą, reikia imti ne vien žmogaus svorį, bet viso kūno sudėtį. Pvz. darbininko yra stambesni kaulai ir raumenys negu baltarankio. Žmogaus riebumas daug priklauso ir nuo paveldėjimo. Dabar vyrauja teorija, kad riebalų ląstelių kiekis yra tas pats pas liesą ir pas riebų žmogų. Riebėjant žmogui, riebalų ląstelės didėja lyg kempinė. Kempinės kavernų skaičius yra tas pats kai ji yra sausa ir kai yra šlapia, bet prisigėrusi vandens kempinė yra didesnė. Taip yra ir su riebalų celėmis. Juo žmogus riebesnis — juo riebalinės celės didesnės, nors jų skaičius tas pats. Pagal šią teoriją paveldėjimas riebumo yra aiškus. Riebumas progresuoja kai daug valgome ir mažai judame. Valgio kiekį reguliuoja smegenyse esanti vadinama hypothalamus dalis. Daug priklauso kūno riebumas ir nuo liaukų su vidine sekrecija — hormonų veikimo kaip thyroid, adrelino liauka, pankreas, pituitarinė ir kitos.

Nenormaliai veikiant minėtoms liaukoms, reikia jas gydyti. Dieta ir judėjimas tuo atveju mažai ką gali padėti. Riebumui sumažinti reikia naudoti mažiau saldumynų ir riebalų, o daugiau baltyminio maisto, kaip liesos mėsos ir vaisių. Be to, reikia daugiau judėti — sportuoti. Suliesėti yra labai lengva naudojant vienos rūšies maistą kaip pvz. baltymų ar vien riebalų dietas. Bet yra pavojinga gyvybei. Pavyzdžiui, jei naudosime baltymų dietą — valgysime tik mėsą, sūrį, kiaušinius, — gausime inkstų sutrikimus su aukšto laipsnio urea kraujuje. Tai gali privesti prie mirties, nors svoris greit kris. Tas pats ir naudojant vien riebalų dietą: suliesėsi greitai, bet gausis didelis viduriavimas, kūnas negaus vandens ir maisto. Tai irgi gali privesti prie mirties. Esant riebiam ir negalint sumažinti svorio su mažesniu maisto kiekiu bei didesniu judėjimu, patartina kreiptis pas gydytoją, kad ištirtų. Gal liaukos su vidine sekrecija yra netvarkoj ir reikalingas gydymas? Be to, gydytojas, atsižvelgdamas į sveikatą, amžių ir bendrą kūno stovį, nustatys tinkamą dietą.

SEPTINTOJI GIESMĖ

J. Sakalas

Galybių Viešpatie! Pažadinai
Tu žmogų skleisti gėrio žiedu
Ir kilti žydrio vainike į saulę.
Gi mes grėsmės ir siaubo valandą,
Kai, pačios juodą mirtį nešdamos,
Negyvos žvaigždės krito iš dangaus,
Be dvasios bėgom iš namų nakčia
Ieškot angų ir sienų slėptis.
Į rytą atsidūrę kryžių kryžkelėj,
Sustojus laikrodžiui, pagairėje
Pernykščiais lapais dangstęsi
Ir laužą kūrę vietoj židinio,
Sveiki atšalsime, sustingsime
Be pranašo lemties, aušros kelių,
Be valios įžado ir priesaikos
Sugrįžti geresniems nei kitados
Prieš savo nedalios kelionę.
O, Viešpatie! Belaikėj glūdumoj
Tu uždegei būties saulėtekį
Ir žmogų jo aiduos palakdinai
Kūrybos skraidančiu talkininku.
Jo ryto meto sielos polėkį
Pavadinai žmogaus saulėtekiu.
Gerajam savo talkininkui žmogui
Tu pats į didę talką atėjai
Ir neregės nakties kelionėse
Jam švyturiu iškėlei savąjį
Žvaigždžių vainiką tobulybę.

1966

ANAPILIS

Jei kas užsuktų į senąją Šv. Jono Krikštytojo parapijos šventovę Toronte — nustebtų. ten dabar pamaldas laiko korėjiečiai katalikai kunigai, o jose dalyvauja taipgi vien korėjiečiai. Kur lietuviai? Atsakymas labai įdomus. Senoji lietuvių Šv. Jono Krikštytojo parapija persikėlė iš senosios vietos į gražų Toronto buvusį priemiestį, kuris dabar yra tapęs besikuriančiu nauju miestu — Mississauga. Tai sparčiai augantis miestas ir jame yra įsikūręs jau nemažas būrys lietuvių. Vien Mississauga miesto centre gyvena apie 90 lietuviškų šeimų, o apylinkėse jų dar daugiau, nes šis miestas jungia dvi dideles lietuvių kolonijas: Torontą ir Hamiltoną.

Ši persikėlusioji lietuvių parapija yra išimtina dvejopu atžvilgiu. Kaip visi priklausantieji lietuviškoms parapijoms žino, perkelti šventovę iš vienos vietos į kitą yra sunku ir beveik neįmanoma. Š. Amerikoje tik vienai- kitai parapijai pavyko tai padaryti. (Pvz. Dievo Apvaizdos parapijai Detroite). Tačiau Šv. Jono Krikštytojo parapija, vadovaujama kun. Petro Ažubalio, vien persikėlimu nepasitenkino. Pirmiausia energingasis klebonas, kuris dar Lietuvoje kaip gimnazistas buvo nukentėjęs už ateitininkišką veiklą, viską taip suorganizavo ir sukombinavo nieko nebodamas, kad didesnioji dalis nuosavybės dabar priklauso nebe Toronto arkivyskupijai, bet lietuviškai korporacijai "Anapilis". Tai pirmasis Š. Amerikos istorijoje atvejis, kad lietuviškos katalikų parapijos didesnė turto dalis priklauso patiems lietuviams, o ne vietiniam vyskupui. Anapilio vardu yra pavadinta ir naujoji parapijos vietovė. Antras nepaprastas dalykas — naujosios būsimos šventovės vardas pakeistas iš "Šv. Jono Krikštytojo" į "Lietuvos Kankinių" vardą. Tai irgi pirmutinis atvejis istorijoje, kad šventovė oficialiai būtų dedikuota Lietuvos kankiniams. (Tuo vardu dedikuoti bandė lietuvių koplyčią Šv. Petro bazilikos rūsyje, tačiau komunistų paveiktas Vatikanas neleido).

Anapilyje šiuo metu yra vienintelės lietuviškos kapinės Kanadoje. Jose laidojami visų tikybų bei įsitikinimų lietuviai. Kapinės priklauso "Anapilio" korporacijai. Taipgi tai korporacijai priklauso didžiulė, virš milijono dolerių vertės, Anapilio salė su "Tėviškės Žiburių" savaitraščio redakcijos, administracijos ir spaustuvės patalpomis. Netoliese stovi graži klebonija. Tai kol kas vienintelė Anapilio dalis priklausanti arkivyskupijai. Taipgi arkivyskupijai priklausys pavasarį statysima Lietuvos Kankinių šventovė.

Visų ligšiolinių architektūrinių projektų autorius — jaunas Toronto lietuvis architektas Vaclovas Liačas. Projektai moderniški ir įdomūs. Net svetimtaučiai atvyksta pasižiūrėti.

Taigi, kai eilė lietuviškų parapijų Š. Amerikoje uždaromos ar paverčiamos teritorinėmis, ši sena parapija, persikrausčiusi naujon vieton, pradeda visiškai naują gyvenimą: naujas vardas, didesnė nuosavybės dalis priklauso patiems lietuviams, o didesnė dalis priklausančių — jaunos lietuviškos šeimos.

J. K. S.

Clevelando ateitininkų iškyla

LOS ANGELES, CALIF.

Los Angeles Vyt. Mačernio kuopos vyresnieji moksleiviai pradėjo savo veiklą spalio 27 dieną susirinkimu pas ponus Polikaičius. Susirinko 24 moksleiviai. Tai didžiausias iki šiol vyresniųjų moksleivių būrys.

Pradėjome susirinkimą malda, kurią pravedė pirmininkas Raimundas Radas. Po to vyko naujos valdybos rinkimai. Išrinkti buvo: Vita Polikaitytė — pirmininkė, Raimundas Radas — sekretorius, Andrius Kontrimas — iždininkas, Jūratė Raulinaitytė ir Rimas Polikaitis — korespondentai.

Svečias p. J. Kojelis pravedė pašnekesį, tema — "Ateitininkų principai Lietuvos istorijoje". Pono Kojelio žodžiais, ateitininkų prin-

cipai yra pritaikyti gyvenimui: jie nėra vien žinojimui, bet vykdymui.

Tikimės, kad naujoji valdyba ir didesnis būrys moksleivių įsijungs į gyvesnę kuopos veiklą.

Rimas Polikaitis

CHICAGO, ILL.

ČIKAGOS MAS kun. Alfonso Lipniūno kuopa jau pradėjo 1974-5 metų veiklą. Kunigas Jurgis Sarauskas sutiko būti mūsų kuopos kapelionu, o Danguolė Stončiūtė ir Vytas Narutis — globėjais. Šių metų valdyba yra: Vitas Underys — pirm., Daiva Valaitytė — vicepirm., Vida Kazlauskaitė — sekr., Ramunė Cibaitė — ižd., Ofelija Baršketytė — korespondentė, Dalia Bilaišytė — "Sūkurio" redaktorė ir kandidatė, Vytas Petersonas — kandidatas.

Pirmas metų susirinkimas įvyko rugsėjo 22 d., bet šis buvo iš tikrųjų tiktai susipažinimo vakaras. Spalio mėnesį mūsų kuopa turėjo atlikti sunkų uždavinį. Per vieną šeštadienio vakarą planavome atlikti tris dalykus: mėnesinį susirinkimą, tėvelių supažindinimą su kuopa ir subatvakarį. Iš pradžių atrodė neįmanoma, bet sunkiai dirbant atsiekėm ko norėjom.

Spalio 19 d., pusę septintos vakaro, į Jaunimo Centrą susirinko nemažas būrys moksleivių ir tėvelių. Moksleiviai tuojau šnekučiavosi, bet tėveliai nedrąsiai sėdėjo ir žiūrėjo, neturėdami supratimo kas čia bus. Buvo sakyta, kad kuopos valdyba nori supažindinti tėvelius su kuopos metiniu planu, kad ir tėveliai galėtų įsijungti į veiklą, bet kaip ir kur jie tą atliks — nieks nežinojo. Visi sako, kad šiandien yra didelis skirtumas tarp generacijų... Tad visi sėdėjo ir laukė.

Vakarą pradėjo kunigas Kęstutis Trimakas su įprasta malda, o kuopos pirmininkas atidarė susirinkimą dėkodamas visiems už atsilankymą ir apibūdindamas šio vakaro planus. Tėveliams buvo pristatyti globėjai ir trumpai praneštas noras šiais metais turėti tėvų komitetą. Po oficialios dalies vyko neformalus valdybos pristatymas. Visi sustojom į pusratį ir "apkalbėjom" asmenį savo kairėje. Šypsojomės ir juokėmės sužinoję įdomius faktus apie kiekvieną valdybos narį.

Truputį nusijuokę vėl surimtėjom. Kun. Trimakas buvo pakviestas pravesti pokalbį pristatant metinę temą. Jis paaiškino kas sudaro pilnutinę asmenybę panaudodamas daug įdomių pavyzdžių ir davė mums naujų idėjų kaip praplėsti ir paįvairinti šių metų temą. Po poros pranešimų baigėm oficialią susirinkimo dalį, bet nepaleidom tėvelių, moksleivių bei svečių, nes ateitininkams šeštadienio vakare nėra lemta sėdėti namuose ir dūmoti. Buvo suruoštas vaišių stalas, kuris beveik lūžo nuo skanumynų.

Po pertraukos, per kurią susirinko daugiau jaunimo, prasidėjo subatvkaris. Jį pravedė studentai Linas Rimkus ir Ina Stavinskytė. Pagrindinę programą sudarė: du juokingi vaidinimai, keletas dainų padainuotų Vito Underio ir Vidos Kazlauskaitės, ir Cicero kuopos programa. Kol pagrindiniai vaidintojai ir dainininkai ruošėsi, vyko linksmos dainos ir juokingi žaidimai. Buvo kiaušinienės daina, ananaso valgymo bei Adomo ir Ievos žaidimai. Vakarui besibaigiant jaunimas dar juokėsi, dainavo ir šoko, bet neilgai, nes miego pirštai paliečia ne tik senus, bet kartu ir jaunus...

Ofelija Baršketytė

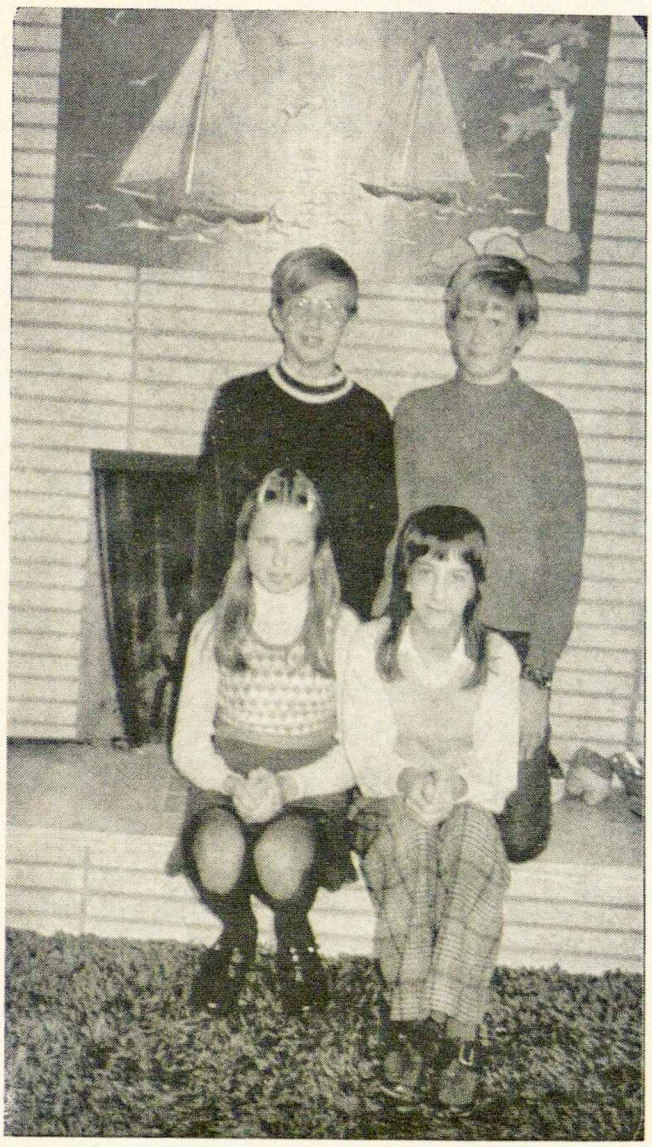

Detroito Karaliaus Mindaugo jaunučių valdyba: Virginia Kuraitė, Živilė Idzelytė, Vidas Neverauskas, Gintas Zaranka.

BROCKTON, MASS.

Pranešu, kad Brocktono Vytauto Endziulaičio moksleivių ateitininkų kuopos 1974-1975 mokslo metų naują valdybą sudaro: pirmininkas — Saulius Eiva, iždininkė — Raminta Skobeikaitė, o sekretorė — Asta Baškauskaitė.

Asta Baškauskaitė

Yra paveikslas prieš mano akis.
Ką jis man sako
skrajoja mano mintyse.

Jis yra veidrodis,
kuriame aš save matau.

Jis padaro, kad aš jausčiau baimę —
baimę to paveikslo trupinio,
kuris nėra mano.

Jis padaro, kad aš matyčiau praeitį —
kažkodėl aš nenoriu matyti dabartį.

Jis duoda man viltį:
viltį save priderint paveikslui
ir paveikslą sau.

Jis padaro, kad aš jausčiau netikrumą:
netikrumą jausmo, kurį aš turiu.

Galų gale, jis padaro, kad aš matyčiau meilę
meilę, kurią aš norėčiau duot.

Kas per toks yra šis paveikslas?
Mano vienintelė viltis,
Mano mergaitė,
kuri yra mano pasaulis.

PAULIUS RAJECKAS

Kodėl švietimas šviečia?

Tai labai įdomus klausimas, kuris yra vertas kiekvieno mokyto žmogaus dėmesio. Išsamiam išnagrinėjimui reikia į jį pažvelgti fiziškai ir metafiziškai, logiškai ir psichologiškai. Tai ir bandysiu padaryti.

Žvelgiant į klausimą fiziškai, pirmiausia turime konstatuoti, kad švietimas nešviečia ir todėl pats klausimas bereikalingai statomas. Kas gi yra matęs, kad švietimas šviestų? Šviečia arba saulė, arba mėnulis, arba prožektorius, lempa ar žvakė. Šviečia taipgi ir uždegta balana, tačiau jos švietimas — kaip degtuko: labai trumpos duracijos.

Pastačius klausimą metafiziškoje plotmėje, tuojau pamatome, kad švietimas — tai ne kokia nors balana, degtukas, saulė, lempa ar mėnulis, bet daug platesnę mintį apimančio poreiškio tekmė, kuri mus skatina kilti ir veržtis aukštyn. Todėl, pavyzdžiui, žmogus švietimo siekdamas pirmiausia atsistojo ir pradėjo vaikščioti nebe ant keturių, o ant dviejų kojų. Paskui jis ėmė skraidyti lėktuvu, o dabar net į erdves skrieja. Žinoma, šie aukščiau suminėti metafizinio švietimo troškulio reiškiniai yra fiziški, tačiau jie mums įrodo, kad žmogaus fizinis kūnas nerimsta be metafizinės šviesos, kurią "dūšele" vadinam.

"Dūšelių" yra visokio tipo ir visokio plauko. Jei graži "dūšia" — tai švietimas stipresnis. (Tuo atveju beveik geriau kai tas švietimas vyksta patamsy). O jeigu "dūšia" negraži, tai ir dienos šviesoj jokio tinkamo metafizinio švietimo būti negali.

Taigi, į klausimą "Kodėl švietimas šviečia?" metafiziškai galima drąsiai atsakyti: "todėl, kad šviečianti 'dūšia' graži!"

Logiškai į reikalą toliau žiūrint, matome, jog pats žodis "švietimas" reiškia šviesos spindulių į tam tikrą vietą metimą. Tad, savaime suprantama, švietimas šviečia todėl, kad jis yra numestas į šviesą.

Psichologiškai, tačiau, negalima sakyti, kad šviesa yra "mėtoma": ji keliauja pamažu su įsijautimu ir virpesiu. Vieni ją pajutę šaukia "ai, ai, ai", kiti — "oi, oi, oi", o treti — "au, au, au!". Visa tai pareina nuo kultūrinio išsiauklėjimo laipsnio.

Šviesą pajusti — reiškia ją savyje apgyvendinti. O ją apgyvendinti — reiškia ją pamilti. Todėl, kai metafiziškai gražioji "dūšia" šviečia, tai psichologiškai tada norisi išsireikšti: "aš tave mylių". Ir taip psichologišku požiūriu galime sakyti, jog švietimas šviečia todėl, kad jis apsigyvena "dūšelės" pavidalu šalia mūsų ir verčia ją apkabinti.

Savaime aišku, "dūšios" apkabinimui reikia konkretumo, nes oro neapkabinsi. Juo "dūšia" konkretesnė — juo lengviau ją apkabinti ir juo geriau ji šildo. Tai aiškiai liudija ir Izraelio karalius Dovydas, kuriam senatvėje šviesai bei šilumai palaikyti buvo leista pasirinkti arba psalmių knygą, arba jauną "dūšią". Jis pasirinko jauną "dūšią". Iš kitos pusės, per didelio konkretumo irgi reikia saugotis, nes vienas žmogus, atsisėdęs ant karštos plytos, greitai pašoko aukštyn, tuo lyg išreikšdamas, kad trokšta mažiau konkrečios šilumos, o savo spontaniškais iššūkiais parodė labai žemą išsiauklėjimo lygį.

Tikiuosi, kad į klausimą "Kodėl švietimas šviečia?" visapusiškai atsakiau. Tik noriu pridurti, jog kartais ne tik šviečia, bet dar ir pasvilina.

1974 METŲ "ATEITIES" TURINYS

STRAIPSNIAI

Abromaitis, Jonas — Link švaresnio pasaulio 164
Končius, prel. dr. J. B. — Kunigas ir lietuvių tauta 108
Kudirka, Jonas — Pavergtos Lietuvos padėtis studento akimis . 170
Kuolas, Almis — Energijos krizė 176
Mascall, E. L. — Pasaulis be Dievo 232
Mikulionis, Linas — Ar ateitininkai tinka šiems laikams? . . . 140
Nakas, Viktoras — BATUNas . . 241
Palmira, ses. M. — Dievo ieškojimas ir jo atradimas 73
Sidrys, Linas — Esame ateitininkai — atsinaujinkim! 102
Sidrys, Linas — Kai vilkai bėga kartu 182
Simpoziumas: Kodėl kai kurie vaikai bėga iš namų 9, 41, 75
Sužiedėlis, Simas — Kai buvo draudžiama veikti 198
Šeštokas, Kęstutis — Klausimas "kodėl?" 124
Šv. Tėvo žodžiai jaunimui (vertė Danguolė Sadūnaitė) . . . 135
Vaškelytė, Danutė — Mokykla ir auklėjimas 273
N. N. — Kodėl švietimas šviečia 285
Prunskis, Jonas — Žmogaus riebumas 277
Mascall E. L. — Ne be liudininkų 262
Vebraitė, Vaiva — Religija ir politika 271

ĮVYKIAI IR ŽMONĖS

Alšėnas, Pr. — Kur "Mona Lisa" originalas? 20
Alšėnas, Pr. — Adomas Varnas — veteranas dailininkas . . . 85
Buvęs — Lietuviškoji šeima . . 202
Gidžiūnas OFM, Viktoras — Simo Sužiedėlio gyvenimo kelias . . 193
JS — 50 metų skambėjimo . . 26
Razminas, mons. Kl. — Nepamirštamasis arkiv. J. Skvireckas . 23
J. K. S. — Anapilis 280

MŪSŲ VEIKLA

Bandziulis, Vytas — Žiemos kursai Kalifornijoje 88
Čepaitytė, Rūta — MAS stovykla Dainavoje 204
Čižikaitė, Nijolė — Mielas Kęstuti 218
Gudinskas, Marijus — Iždininko pranešimas 216
Kananavičiūtė, Aušra — Philadelphijos ateitininkų šventė . . 189
Kęstutis — Nuo pirmininko stalo 249
Kubiliūtė, Ramunė — Žiemos kursų įspūdžiai 50
Moksleivių ateitininkų kuopų pranešimai 118
N., Viktoras — Jaunučių komisijos 1973-1974 metų veikla . . . 217
Naujoji MAS Centro Valdyba . . 65
Raulinaitytė, Jūratė — Los Angeles MAS stovykla 251
Polikaitis, Rimas — Los Angeles . 281
Barškėtytė, Ofelija — Chicago MAS 282
Baškauskaitė, Asta — Brockton, Mass. 283

PROZA

Kananavičiūtė, Aušra — Kalnelis . 145

Kananavičiūtė, Aušra — Miestietė . 188
Pakalniškis, Aloyzas — Paskutinės minutės 87

POEZIJA

Emilija — Ar ateis? 17
Babickaitė, Zita — Saulė leidžias . 273
Skakalas, J. — Septintoji giesmė . 279
Rajeckas, Paulius — Yra paveikslas 284
Emilija — Saulei 18
Girnius, Tomas — Melancholiko mintys 82
Keblys, Vytas — * * * . . . 247
O. M. — * * * 250
Sakalas, J. — Gelmių akis . . 241
Veselkaitė, Kristina — Vienišas žmogus 83
Žitkus, kun. K. — Kryžiaus kelias:
Ištiestos rankos prikaltos . 15
Jis mylėjo iki galo . . . 48
Ant motinos kelių . . . 80
Tavo poilsio vieta. . . 110
* * * 144

VEDAMIEJI

Būkim herojai 129
Lietuvos balsas 161
Patvari dvasia 225
Priklausomybė Dievui 33
Tikėjimo gyvumas 97
Treji metai 257

KNYGOS

Mikulionis, Linas — Aloyzo Barono "Abraomo ir sūnaus" romaną perskaičius 112

LAIŠKAI

Skaitytojas iš New Yorko . . . 115

LIETUVIŲ KALBA

Verstiniai posakiai 27

KREIVOS ŠYPSENOS

Yzas — MAS 127
Lietuvninkaitė, V., Černiauskaitė, Cibaitė, A. Stražnickaitė, R. ir Pakalniškis, A. — Meilės istorija 157

JAUNOS JĖGOS

Adamonytė, Julytė — Kur paslėpčiau arbūzą stovykloje? . . 222
Adamonytė, Julytė — Vaikystė . 223
Algis — Toronto jaunučių berniukų veikla 225
asjamonda — Kodėl? 156
Bernotas, Paulius — Vaikystė . 223
Budreckaitė, Virginija — Filmas . 224
Bureikaitė, Rita — Kas aš esu ir kodėl? 59
Butvilaitė, Eglė — Žiūriu pro langą 123
Cicero ateitininkių jaunučių veiklos aprašymas 190
Čepaitytė, Rūta — Jaunos jėgos . 58
Čepaitytė, Rūta — Šypsokis, motina tave myli 152
Čižikaitė, Nijolė — Toronto jaunučių veikla 92
Girdauskaitė, Rūta — Mano draugai 62
Girdauskaitė, Rūta — Toronto jaunučių veikla 92
Girnius, Tomas — * * * . . 186
Grušas, Gintaras — Kas aš esu ir kodėl? 59
Ivaškaitė, Ritonė — Vaikas stebi žmogų 185
Keblys, Vytas — Meilė . . . 155
Keblys, Vytautas — Mintys stovyklavimo metu . . . 220
Keblys, Vytautas — Meilė . . 221
Keblys, Vytautas A. — Vaikystė . 223
Kolyčiūtė, Daiva — Toronto jaunučių veikla 92

Momkutė, Kristina — Kuo aš noriu būti 123
Murauskaitė, Ramunė — Žiema . 62
Norkutė, Kristina — Kada aš užaugsiu 62
Norkutė Kristina — Toronto jaunučių veikla 92
Ošlapaitė, Aura — * * * . . 187
Padolskytė Virginija — Kodėl man patinka angliška mokykla? . 62
Petrulis, Algis — Ką gero galiu padaryti savo draugui . . . 123
Plioplytė, Rasa — Jeigu aš būčiau gyvulys 123
Rajeckas, Andrius — Džiaugsmas, šypsena, juokas 186
Rasa — Mano žuvytės 62
Rauth, Rebecca — Toronto jaunučių veikla 92
Rūkaitė, Virgutė — Mūsų susirinkimas apie pažangą . . 225
Rūkaitė, Virgutė — Čiuožimas . 225
Sadauskaitė, Audrė — Kas yra draugas? 154
Sadauskaitė, Audrė — Pavasaris . 156
Savickas, Tomas — Kas yra šlakas? 222
Slivinskaitė, Natalija — Mano šuniukas 61
Slivinskaitė, Natalija — Toronto jaunučių veikla 92
Stankus, Algis — Toronto jaunučių veikla 92
Stankutė, Rūta — * * * . . 187
Stankutė, Rūta — Kas yra šlakas? 222
Šalčiūnas, Algis — Kas yra šlakas? 222
Šalčiūnas, Algis — Vaikystė . . 223
V., Birutė — Antytė ir spindulėlis 187
Vaitkus, Paulius — Vaikystė . . 224
Veselkaitė, Rasa — Kodėl mes turime būti dėkingi Dievui? . 154
Zaranka, Gintas — Dėl ko mes turime būti dėkingi tėvams? . 153
Žemliauskaitė, Daina — Kur paslėpčiau arbūzą stovykloje? . 222
Žilvytė, B. — Ateitininkų stovykla Wasagoje 221

NUO ADMINISTRACIJOS STALO

I. Garbės prenumeratoriai

Garbės prenumeratas už 1973 metus prisiuntė:

Kun. P. Ažubalis, Toronto, Ont., Canada
A. Babickienė, Euclid, Ohio
Kun. V. Balčiūnas, Thompson, Conn.
P. Baltakis, Adelphi, Md.
A. Barzdukas, Falls Church, Va.
Dr. A. Belickas, Chicago, Ill.
R. Bureikaitė, Los Angeles, Calif.
Kun. P. Geisčiūnas, Putnam, Conn.
Dr. R. Gineitis, Dayton, Ohio
P. Grušas, Agoura, C alif.
J. Jodelė, Los Angeles, Calif.
Dr. P. Iucaitis, Toledo, Ohio
Kun. V. Karalevičius, Jersey City, N. J.
Dr. P. Kisielius, Cicero, Ill.
A. Lukas, Bethesda, Md.
Dr. B. Miniataitė, Chicago, Ill.
I. Mitkus, Chicago, Ill.
Kun. P. Patlaba, Chicago, Ill.
Dr. J. Pikūnas, Detroit, Mich.
Kun. J. Pragulbickas, Elizabeth, N. J.
Dr. A. Šidlauskaitė, Carp, Ont., Canada
Vyt. Šoliūnas, Lemont, Ill.
Kun. Ig. Urbonas, Gary, Ind.
Dr. V. Vaitkus, Worcester, Mass.
K. Vasaitis, Beltsville, Md.
A. Viliušis, Chicago, Ill.
Prof. B. Vitkus, Chicago, Ill.
E. Vitkus, New York, N. Y.
J. Žadeikis, Chicago, Ill.
Dr. P. Žemaitis, Plymouth, Mich.

II. Aukojo "Ateičiai" paremti

Prof. B. Vitkus, Chicago, Ill.	$50.00
vietoj Kalėdinių kortelių	
Vyt. Šoliūnas, Lemont, Ill	$45.00
J. E. Vysk. V. Brizgys, Chicago, Ill.	$16.00
J. Mockutė, Paterson, N. J.	$10.00
Kun. St. Raila, Maspeth, N. J.	$10.00
A. R. Bridžius, Cleveland, Ohio	$ 6.00
L. Gustainytė, Don Mills, Ont., Canada	$ 6.00
A. Kazickienė, New Rochelle, N. Y.	$ 6.00
V. Kolyčius, Toronto, Ont., Canada	$ 6.00
Kun. J. Krivickas, Stuyvesant Falls, N.Y.	$ 6.00
Nekalto Prasid. Seselės, Putnam, Conn.	$ 6.00
A. Radžius, Baltimore, Md.	$ 6.00
P. Žumbakis, Chicago, Ill.	$ 6.00
E. Vitkus, New York, N. Y.	$ 5.00
P. Bičiūnas, Chicago, Ill.	$ 4.00
A. Daugirdas, Chicago, Ill.	$ 4.00
Kun. J. Grabys, Watervliet, N. Y.	$ 4.00
Kun. J. Grigonis, Groton, Conn.	$ 4.00
Iz. Mališka, Montreal, Quebec, Canada	$ 4.00
P. Norvilas, Chicago, Ill.	$ 4.00
J. Skladaitis, Philadelphia, Pa.	$ 4.00
A. Sušinskas, Cleveland, Ohio	$ 4.00
Dr. K. Valiūnas, New Rochele, N. Y.	$ 4.00
V. Vebraitė, Brookline, Mass.	$ 4.00
St. Daugėla, Washington, D. C.	$ 3.00
A. Kairienė, N. Providence, R. I.	$ 3.00
J. Spurgis, Chicago, Ill.	$ 3.00
V. Staškevičius, Toronto, Ont., Canada	$ 3.00
Kun. J. Vėlutis, Chicago, Ill.	$ 3.00
Kun. L. Kemešis, Thessalon, Ont., Canada	$ 2.00
A. Smilga, Chicago, Ill.	$ 2.00
G. Gečytė, Philadelphia, Pa.	$ 1.00
R. Ivaška, Dorchester, Mass.	$ 1.00
K. Jankauskas, Detroit, Mich.	$ 1.00
Kun. P. Kura, Spring Valley, Ill.	$ 1.00
A. Liulevičius, Chicago, Ill.	$ 1.00
A. Pargauskas, Chicago, Ill.	$ 1.00
V. Rociūnaitė, Independence, Ohio	$ 1.00
A. Šaulytė, Chicago, Ill.	$ 1.00
Kun. V. Sirka, Watervliet, N. J.	$ 1.00
Tėvai Jėzuitai, Montreal, Canada	$ 1.00

III. Apmokėjo "Ateities" prenumeratą siuntinėjamą užsienio moksleivijai:

A. Valavičius, Chicago, Ill.	$10.00
Prof. B. Vitkus, Chicago, Ill.	$10.00
A. Mažiulis, S. Boston, Mass.	$ 7.00
A. Lieponis, Lockport, Ill.	$ 6.00
D. Mikulskytė, Woodhaven, N. Y.	$ 6.00
R. Kontrimas, Mission Viejo, Calif.	$ 5.00
Dr. B. Miniataitė, Chicago, Ill.	$ 5.00
Dr. A. Norvilas, Chicago, Ill.	$ 5.00
A. Stankus, Toronto, Ont., Canada	$ 4.00
Kun. V. Memėnas, Mokena, Ill.	$ 3.00
Kun. J. Panavas, Merrillville, Ind.	$ 3.00
St. Rudys, Michigan City, Ind.	$ 3.00
M. Šmulkštienė, Evanston, Ill.	$ 3.00
J. Prakapas, Bakersfield, Calif.	$ 2.00
J. Gruzdas, Detroit, Mich.	$ 1.00
J. Laučka, Bethesda, Md.	$ 1.00
A. Puteris, Toronto, Ont., Canada	$ 1.00
V. Vaičiūnas, Whitby, Ont. Canada	$ 1.00

Už garbės prenumeratas bei aukas nuoširdžiai dėkoja

"Ateities" Administracija

ALp(LKA)1786
1974, Nr.9

90.725.303